

Debesuota, dieną 40° naktį 25°
Saulė teka 6:54, leidžiasi 4:22

VOL. LXI

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Penktadienis, lapkričio-November 29 d., 1974 m.

Kaina 15c

281

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

DIDĖJA AMERIKOS EKONOMINIAI RŪPESČIAI

SENATORIUS BUCKLEY MASKVOJE PRAŠĖ ISLEISTI 15 LIETUVIŲ

ALBANY. — Senatorius James Buckley, kuris neseniai grįžo iš Sovietų Sąjungos po šešių dienų vizito, pareiškė Albany, N. Y., kur vyko New Yorko valstijos respublikonų suvažiavimas, kad Sovietų Sąjunga sustiprino savo priespaudą viduje. Senatorius manydamas, Kremliaus vadai bijo, kad detante su užsieniu, geresni santykiai su kitomis valstybėmis, gali sukelti reikalavimus viduje, kad būtų duodama daugiau laisvų. Sen. Buckley pasitiko su sovietų disidentais ir prisiklausė nemažai pasakojimų apie įvairiausius spaudimo veiksmus, kaip telefonų nutraukimą, iš butų išvymą, iš darbų atleidimą visiems, kurie įtariamai nepalankumu sovietų sistemai.

Senatorius James Buckley pasakė NYT korespondentui Frank Lynn, kad jis buvo apsilankęs ir pas "vyriausiąją kalėjimų prižiūrėtoją", vidaus reikalų ministrą Nikolajų Ščelokovą, kuris retai susitinkas su užsienio. Senatorius paprašė ministerio pagalbos 15-kai lietuvių, kurie bandė gauti emigracijos leidimus ir pagalbos dviem rusams, kurie miršta kalėjime. Ščelokovas pažadėjo patikrinti visų jų bylas.

Sen. Buckley pasakė Ščelokovui, kad Amerikos kongresui labai rūpi tikėjimo varžymas Sovietų Sąjungoje ir sunkumai daromi norintiems išvažiuoti. "Gal jie mano, kad tie dalykai ne mūsų reikalas", kalbėjo sen. Buckley, "tačiau sąlygos, kuriomis mes skoliname savo pinigų yra tikrai mūsų reikalas".

Ščelokovas pasakė senatoriui, kad visos kalbos apie priespaudą Sovietų Sąjungoje esančios tik "nepatenkintųjų skleidžiamos nesąmonės". Buckley jam priminė apie 20 suimtų vokiečių, kurie sudarė norinčių išvažiuoti 6,000 vokiečių šeimų sąrašus.

Sen. Buckley pasakė neturėjęs progų susitikti su paprastais sovietų piliečiais, nes jie prigriautinti su užsieniečiais neturėti ryšių. Jo kelionė padidino jo skepticizmą apie geresnius santykius su Maskva.

JT debatai dėl Kambodijos

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų asamblėjos Kambodijos debatuose Kinijos ambasadorius Huang Hua pavadino Kambodijos vyriausybę su Lon Nolu priekyje "sąjau išdavikiškų tautinių šukiškių". Jis pareiškė, kad Kambodijos sukilėliai valdo 90% teritorijos ir 80% gyventojų. Lon Nolo vyriausybė apsisakiusi sėdėti tik sostinėje Phnom Penhe, tačiau yra suskilusi ir einanti į pražūtį.

Kinija, Alžiras ir dar 34 valstybės siūlo išmesti Kambodijos delegaciją iš Jungtinių Tautų ir leisti Kambodijai atstovauti princui Sihanoukui, kuris gyvena egziliuje Kinijoje.

Tailandijos delegatas Anand Panyarachun įspėjo asamblėją, kad ji gali nustatyti pavojingą precedentą pripažindama egziliuotą vyriausybę. Principo Sihanouko pripažinimas neužbaigęs Kambodijoje karo, pasakė jis.

Kambodijos užsienio reikalų ministeris Keuky Lim irgi pasakė, kad Sihanouko pasodinimas Jungtinėse Tautose nereikš Kambodijos vyriausybės sugrįžimo ar karo veiksmų užbaigimo. Jis siūlė Jungtinėms Tautoms pasiųsti grupę stebėtojų patikrinti Kambodijos ir komunistų Kambodijoje kariuomenių. Tačiau JT įsitikintų, kad amerikiečių Kambodijos kariuomenė

IŠ VISO PASAULIO

BUKARESTAS. — Rumunijos komunistų kongrese buvo pasiūlyta išrinkti Nicolae Ceausescu partijos vadu iki gyvos galvos, tačiau jis, padėkojęs už pasiūlymą, paprašė jį atsiimti, nes jis ir taip visą savo gyvenimą pašventęs komunizmo statybai.

WASHINGTONAS. — Užsienio prekybos balansas spaio mėsą atnešė perteklių. Jei nebūtų pabrangusi nafta, tas perteklius būtų dar didesnis, pranešė prekybos departamentas.

MASKVA. — Sovietų Sąjungai pavyko suruošti 1980 metų Olimpiados žaidimus, kyla klausimas, kur apsigyvens tūkstantai turistų, kurie atvyks į Maskvą. Sovietų pareigūnai žada pastatyti 40 naujų viešbučių, tik ieško kredito užsieniuose. Amerikos viešbučių bendrovės veda derybas su Maskva. Apskaičiuota, kad 1980 metais Sovietų Sąjunga aplankys apie 250,000 amerikiečių. Pernai jų buvo 90,000.

WASHINGTONAS. — Senatorius Mark Hatfield iš Oregono siūlo 1975 metų lapkričio 24 d. paskelbti badavimo dieną. Jis ragina amerikiečius keisti gyvenimo būdą ir pagalvoti apie pasauliųjų badaujančių žmones.

WASHINGTONAS. — Prezidentas Fordas antradienį pasirašė masinio transporto įstatymą, kuris federalinėmis lėšomis remia didesnių miestų susisiekimo sistemas.

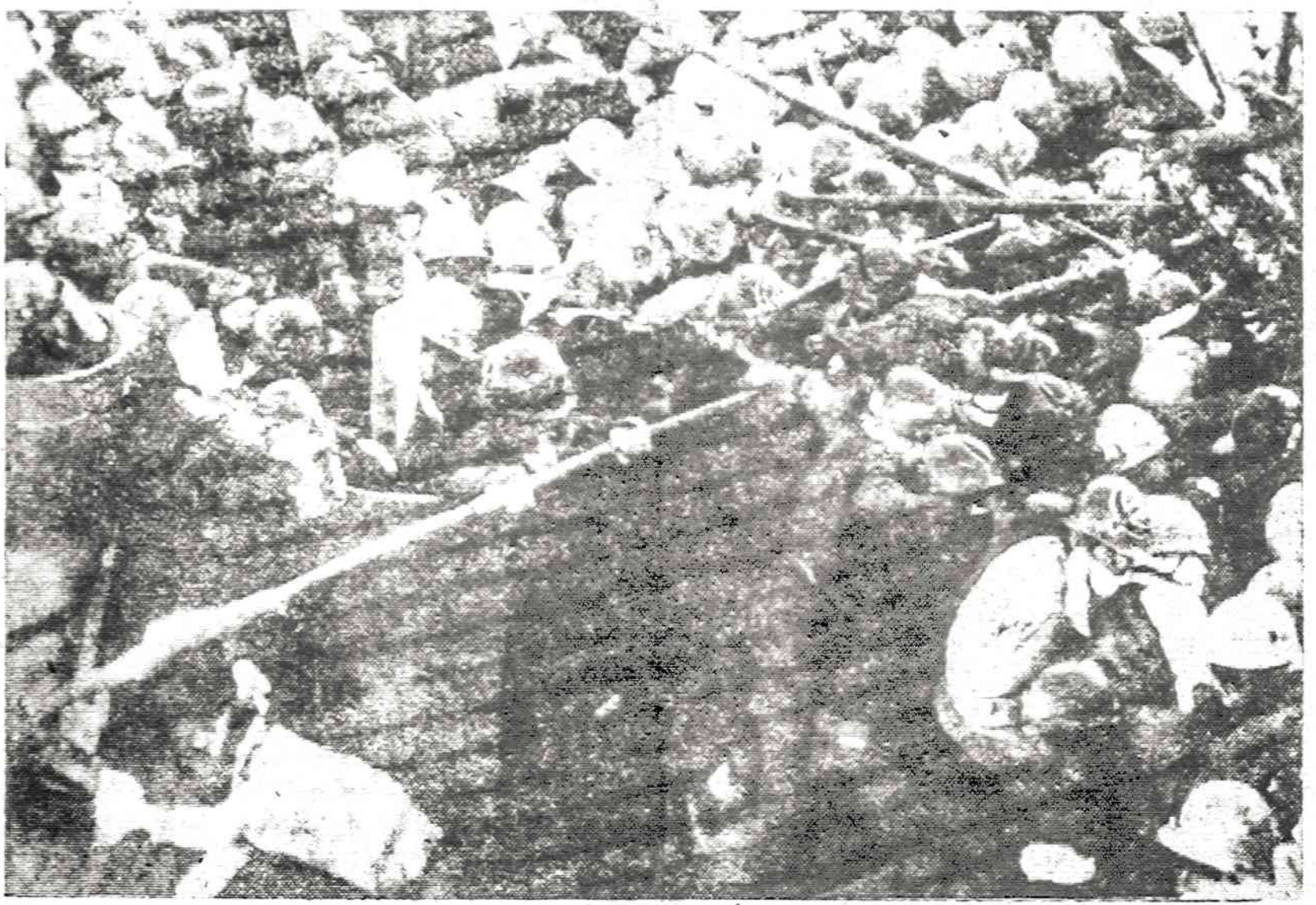
SANTIAGO. — Čilės vyriausybė ištrėmė buv. krikščionių demokratų veikėją, senatorių Renan Fuentelazą Moeną, 57 m. už valdžios potvarkių laužymą.

PHILADELPHIJA. — Siamo dvykūnės Altagracia ir Clara Rodriguez, kurios gimė sonais suaugusioms ir buvo operacijos keliu atskirtos, buvo iškilmingai pakrikštytos katalikų bažnyčioje Philadelphiaje. Tėvai netikėjo, kad jos liks gyvos. Krikšto liudininkais buvo 23 operacijos dalyviai: chirurgai ir padėjėjai. Mergaitės su tėvais greit išvažiuos namo į Dominikonų respubliką.

WASHINGTONAS. — Prezidento kaimynų ir algų priežiūros tarnyba savo cukraus kainų apklausinėjimuose išgirdo iš mažesnių prekyklų savininkų, kad jie bankrutuoja dėl aukštų cukraus kainų.

WASHINGTONAS. — Watergate teisme prokurorai baigė savo kalbą ir pradėjo kalbėti gynėjai, pirmiausiai buv. valstybės prokuroro Mitchell advokatai. Laukiama, kad kaltinamieji ims vieni kitus kaltinti.

nėra, tačiau "išlaisvintose" zonos pilna šiaurės Vietnamo kariuomenių, kurie niekad ir nesiruošia iš Kambodijos išeiti.

Apie 600 japonų radikalų susikirto su Tokijo riausių policija netoli aerodromo, kur nusileido prezidento Fordo lėktuvas. Komunistai buvo su šalmiais, ginkluoti ilgomis bambuko lazdomis. Ant kelių šalmy matosi kūjis ir piauvas. Policija suėmė apie 200 traukšmadarių.

Pažadėjo laisvę portugalų saloms

ALŽIRAS. — Portugalija žengė dar vieną žingsnį į savo kolonijų likvidavimą. Po kelių dienų derybų tarp Portugalijos ministro Antonio de Almeida Santos ir Miguel Trouvado, Sao Tome ir Principe salų sukilėlių atstovų, buvo pasirašyta sutartis, kuri žada atnešančių metų liepos 12 d. perleisti tų salų valdymą sukilėliams.

Sao Tome ir Principe salynas yra vakariniame Afrikos pakraštyje, prie Gabono valstybės. Salose gyvena 61,000 gyventojų, salos Portugalijos buvo valdomos jau 500 metų.

Iki šiol naujoji Portugalijos vyriausybė davė nepriklausomybę Ginejai-Bissau rugpjūčio mėn.

Mozambika bus laisva ateinančių metų birželio mėn. Kiek sunkiau duoti nepriklausomybę Angolai, nes ten nėra vieningos sukilėlių vadovybės. Trys sukilėlių grupės kovoja tarpusavyje ir nėra su kuo derėtis. Be to, Angoloje gyvena ir didesnis baltųjų skaičius. Pirmadienį Portugalija pažadėjo Kinšasoje vienai iš sukilėlių grupių leisti išsivaduoti juodųjų seimą, kuris paruošė Angolos konstituciją. Jei neįvyks naujų kovų tarp sukilėlių, Angolai irgi bus duota nepriklausomybė. Portugalai su viena sukilėlių grupe tariasi Alžire, o su dviem kitom grupėm — Zaireje, buvusiam Konge.

Meksika nutraukė santykius su Čile

MEKSIKA. — Meksikos santykiai su Čile po karinio perversmo niekad nebuvo geri. Meksikos ambasadoje buvo prisiglaudę buvusios Allendes vyriausybės veikėjai ir šalininkai. Meksikos apsigyveno žuvusio Allendes našlė Hortensia. Čilės sostinėje Meksikos reikalus paskutiniu metu tvarkė ne ambasadorius, bet charge d'affaires. Gegužės mėn. Meksikos užsienio reikalų ministeris Rabasa pats nuvyko į Santiago derėtis dėl 72 pabėgėlių, apsigyvenusių Meksikos ambasadoje, išleidimo.

Antradienį Meksikos vyriausybė paskelbė, kad ji nutraukia su Čile diplomatinis santykius.

Brežnevo kalba Mongolijoje

ULAN BATOR. — Sovietų komunistų vadas Leonidas Brežnevas iš Vladivostoko, kur susitiko su prezidentu Fordu, nuskrido į Mongoliją dalyvauti 50 metų komunistinio režimo sukakties minėjime. Brežnevas savo ilgoje kalboje palietė santykius su Kinija ir pareiškė, kad Kinijos pasiūlymas derėtis dėl nepuolimo pakto yra "absoliučiai nepriimtinas", nes Kinija stato sąlygas atitraukti sovietų kariuomenę nuo Kinijos sienos.

Kinija, sveikindama Maskvą lapkričio 7 d. revoliucijos sukakties proga, pasiūlė atitraukti jėgas iš "gincijamų teritorijų". Brežnevas pabrėžė savo, Ulan Batoro kalboje, kad sovietų pakraščiuose nėra jokių teritorijų, dėl kurių reikėtų ginčytis. Brežnevo pastabos apie Kiniją buvo nuosaikiškos, tačiau to negalima būtų pasakyti apie Mongolijos komunistų vado Yumzhagiino Tsedenbalo kalbą. Jis pasakė, kad Pekino vyriausybė visoje Azijoje kursto karo ir įtempimų žarijas. Šiuos žodžius išgirdęs, iš iškilmų salės išėjo Kinijos ambasadorius Chiang Wei lieh.

Mongolijos sostinė buvo papuošta Brežnevo paveikslais, iliustruota tūkstančiais lempučių. Mokyklų vaikai gatvėse šaukė: "Brežnev, Brežnev". Tsedenbalas apdovanojo Brežnevą Aukso žvaigždės ordinu ir paskelbė jį Mongolijos garbės piliečiu. Savo kalboje mongolų vadas pavadino Sovietų Sąjungą "neišsemiamu Mongolijos liaudies laimės šaltiniu".

Savo valandos ilgumo kalboje Brežnevas pareiškė esąs patenkintas savo susitikimu su prezidentu Fordu, tik padėtis Viduriniuose Rytuose nepagerėjusi, bet dar tapusi pavojingesnė. O Kinijos vadai, kalbėjo Brežnevas, nenori gerų santykių su Sovietų Sąjunga, nes jie vieną kalbą, o kitą — daro.

WASHINGTONAS. — Anglų derybų komitetas antradienį patvirtino naują darbo sutartį 22-15 balsais. Unijos prezidentas Milleris pareiškė viltį, kad unijos skyriai ratifikuos sutartį iki pirmadienio ir streikai kasylose pasibaigs.

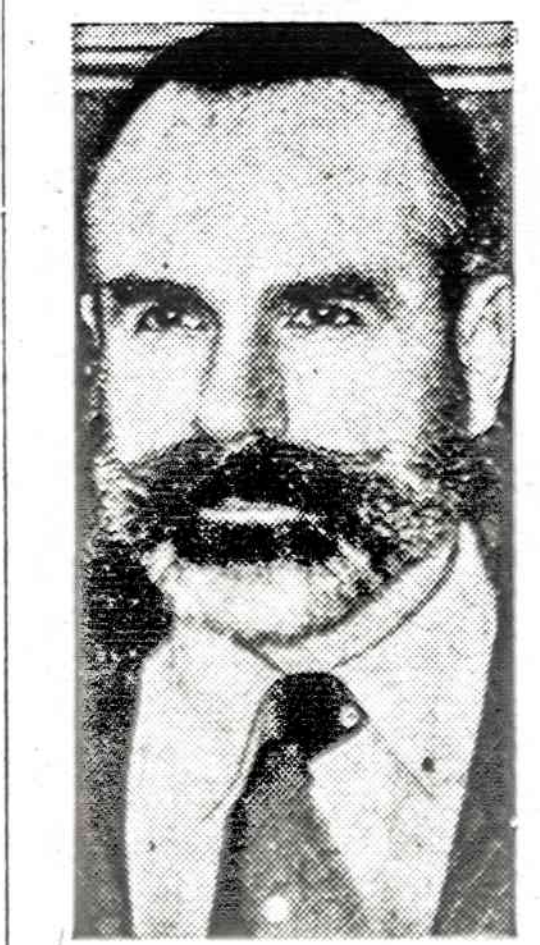
Nustatė strateginių raketų ribą - 2,400

WASHINGTONAS. — Prezidentas Fordas paaiškino kongresui so vadams antradienį apie savo susitarimą su Brežnevu nustatyti ribą strateginiams ginklams. Iš patikimų šaltinių korespondentai paskelbė, kad Amerika ir Sovietų Sąjunga abi galės turėti nedaugiau kaip 2,400 atominių užtaisų nešiojančių raketų arba lėktuvų. Abi šalys galės dalį savo raketų aprūpinti naujais daugiagalviais užtaisais, tačiau nedaugiau kaip 1,200 raketų.

Susitarimas su sovietais neličia ginklų sistemų sumažinimo, tik nustatoma riba, kurios abi pusės žada neperžengti. Šiuo metu Amerika jau turi apie 750 raketų su daugiagalviais užtaisais, kurių kiekvienas gali skristi į jatskirą taikinį. Sovietų Sąjunga tokias raketas ir tokius užtaisus dar tik bando.

Šis žodinis susitarimas dar turės būti smulkiai išdėstytas ir sutartas bus pasirašyta, kai ateinančią vasarą Brežnevas lankysis Washingtone.

WASHINGTONAS. — Iždo sekretorius William Simon pasakė, kad ateinanti recesija bus sunkiausia nuo II-jo Pasaulinio karo laikų. Bedarbių nuosimtis gali pasiekti 7%. Simon tikisi, kad ekonomika pradės stiprėti ateinančių metų viduryje.

Apeliacijos teismas atmetė Gordon Liddy, Watergate įsilaizimo dalyvio, prašymą. Jis nuteistas 6 metais kalėjimo ir 40,000 dol. bauda.

SIŪLO MAŽINTI LĖŠAS ŠVIETIMUI, SVEIKATAI, ŠALPAI IR VETERANAMS

WASHINGTONAS. — Prezidentas Fordas antradienį paprašė kongresą sumažinti federalines išlaidas 4.6 bil. dol. Jis kartu paskelbė veto veteranų paramos įstatymui, nesutikdamas pakelti veteranams mokamų švietimo mokesčių net 23%, siūlydamas juos padidinti tik 18.2%. Manoma, kad šį veto kongresas ateinančią savaitę bandys panaikinti, kam yra reikalingi du trečdaliai kongreso balsų. Prezidentas peržiūrėjo biudžetą ir nutarė kai kur jį sumažinti, kovodamas su infliacija.

Graikų karalius prašo jį priimti

ATENAI. — Graikijoje gruodžio 8 d. įvyks balsavimas, kuris nuspręs, ar graikai nori sugrąžinti monarchiją ar nori likti respublika. Monarchistai Graikijoje veda plačią kampaniją už karaliaus Konstantino grąžinimą. Jie įrodinėja, kad karalius bus virš politikos, jis simbolizuos visus graikus, kada prezidentai, paprastai, parenkami iš politikų, kurie linkę remti tik savąją partiją.

Pats karalius Konstantinas antradienį Londone pasakė kalbą, kurioje žadėjo sugrįžęs nesikišti į valdymo reikalus ir palaikyti demokratijos principus. Konstantinas, 34 metų, užėmė Graikijos sostą 1964 m., tačiau 1967 m. buvo priverstas pabėgti į užsienį, kai samokslas pakeitė karinę diktatūrą nepasisekė ir paaikėjo, kad jis pats tame samokse dalyvavo.

Karalius savo kalboje pripažino praeities klaidas, kurios buvo susilpninusios Graikijoje demokratinių procesą. Jis žadėjo visus graikus laikyti lygiais ir saugoti jų teises.

Premjeras Caramanlis, nors pritarė karaliaus sugrąžinimui, viešai to neskelbia, norėdamas išlikti bešališkas. Stebėtojų manymu, graikai pasirinkus respubliką.

Imperatorius irgi nuteistas mirti

ADDIS ABABA. — Etiopijos karinė taryba atidengė, kad buvęs tarybos pirmininkas gen. Aman Andom nebuvo sušaudytas kartu su kitais 59 buvusiais Etiopijos ministrais, karininkais ir politikais, bet žuvo savo namuose, kai kariuomenės dalinys atvyko jo suimti. Taryba pareikalavo, kad generolas pasiutuotų, tačiau jis atsisakė ir su savo sargybiniais ėmė šaudyti į tarybos atsiųstus kariuomenes. Generolas žuvo ir trys sargybiniai buvo sužeisti.

Libano laikraštis An Nahar paskelbė iš Etiopijos žinią, kad karinė tarnyba išvežė buvusį imperatorių Haile Selassie iš Addis Ababos į kitą miestą už 35 mylių. Taryba jau nutarusi imperatorių sušaudyti. Europos ir Afrikos valstybių diplomatai bandą imperatoriaus gynybę išgelbėti, tačiau neaišku, ar karinė taryba paklausys svetimųjų prašymų pasigalėti 82 metų senelio. Imperatorius buvo suimtas rugsėjo 12 d.

JERUZALĖ. — Jungtinių Tautų sekr. Waldheimas Izraelio vyriausybę nuramino, kad Sirija nesisipriešins JT kariuomenės Go-lano aukštumose mandato pratęsimui.

Iš siūlomų sumažinti lėšų — 4.6 bil. dol. — 1.7 bil. dol. būtų sumažinami švietimo, sveikatos ir šalpos departamente, dar 1.1 bil. dol. būtų nukirpta nuo veteranų ir 600 mil. dol. atimta iš žemės ūkio programų. Manoma, kad kongresas nesutiks mažinti išlaidų kaip tik tose srityse. Tos programos kongrese buvo jau svarstytos ir buvo atmeti vyriausybės pageidavimai mažinti lėšas.

Prezidentas Fordas žadėjo jau anksčiau biudžetą mažinti, tačiau bedarbių skaičiaus kilimas jo planus gali sumaišyti. Lėšų mažinimas atneštų dar apie 50,000 naujų bedarbių, kuriems teks mokėti pašalpas.

Didėjant bedarbių skaičiui, paprastai, mažėja federalinės pajamos iš mokesčių, nes bedarbiai jų nemoka. Balandžio mėn. Amerikoje buvo 5% bedarbių, spalio mėn. tas nuosimtis pakilo iki 6%, o pavasarį — gali peržengti 7%. Harvardo ekonomistas Otto Eckstein yra apskaičiavęs, kad kiekvienas (1) nuosimtis bedarbių atneša valdžiai apie 9 bil. dol. mažiau mokesčių. Šalia to, valdžia turi išleisti dar 1.5 bil. dol. bedarbių pašalpos.

Kovojant su infliacija dažnai kyla pavojus "stagnacijai". Iš to atsirado naujas ekonomistų terminas "stagflation". Tokioje padėtyje atsidūręs, piliečius kankina dvi ligos: kainų kilimas ir kartu mažėjanti gamyba ir nedarbas.

Rumunija tęs savo politiką

BUKARESTAS. — Rumunijoje prasidėjo 11-tasis komunistų partijos kongresas, kuriame dalyvaus 2,450 delegatų ir svečių iš 99 valstybių. Partijos vadas Nicolae Ceausescu pasakė kalbą, kuri užtruko net 5 valandas. Paskutinis Rumunijos partijos kongresas buvo 1969 metais.

Partijos vado kalboje buvo dar kartą pabrėžta nepriklausomumo ir suverenumo mintis. Rumunija dalyvaus Europos komunistų suvažiavime ateinančiais metais, tačiau tik kaip lygi tarp lygių. Rumunija nedalyvaus pasaulio komunistų suvažiavime, jei jame bus planuojami veiksmai prieš Kiniją, pasakė Ceausescu.

PARYŽIUS. — Prancūzijos prezidentas pasakė televizijoje kalbą ir išreiškė įsitikinimą, kad Prancūzija ateinančiais metais nugalės ekonominę krizę, kurią daugiausia sukėlė naftos kainų pabrangimas. Jis pasakė, kad kiekvienas prancūzas buvo apdėtas užsienio valstybių mokesčiais, 400 dol. naujų mokesčių per metus. Tokios esančios naftos pabrangimo pasekės.

WASHINGTONAS. — General Electric paskelbė, kad bus atliesti 6,800 darbininkų, daugiausia Kentucky šaldytuvų ir krosnių fabrike.

Los Angeles, Cal.

"Kaip mes steigėm savo teatrėlį"

Antraštė nėra originali. Ji ne iš Los Angeles temos, bet pasiskolinta iš nepr. Lietuvoje leisto juokdarybos arba satyros savaitraščio Kuntaplio. Taip buvo atsitikę, kai mudu su muziku Jonu švedu Kaune Donelaičio gatvėje išsinuomavom kambarį, į tą ratį namą atsikraustė ir Kuntaplis. Su kuntaplininkais tuo pačiu prieškambariu besinaudojant, be abejo, vieni kitus dažnai susitikdavome ir pasikalbėdavome. Tad ir atsiminimų yra iš tų laikų likusių.

Anais laikais kauniškėje visuomenėje būdavo nemažai kalbų ir pajuokavimų apie Valstybės teatro santykius su Lipčiais. Marija Lipčienė buvo operos, solistė-dainininkė, o jos vyras Mikalojus Lipčius Finansų ministerijos finansų departamento direktorius, turėjęs žymios galios teatro biudžetą nustatant. Šia tema Kuntaplis išspausdino satyrą. Pavardės ir vardai nebuvo paminėti, bet lengva atspėti, apie ką rašoma, iš ko šypataujama. Vienas satyras "Kaip mes steigėm savo teatrėlį" skirsnelis šaipėsi, kaip teatro administracija derėjosi su finansų direktorium. Tasai statės reikalavimą:

arba žmona turi būti priimta teatro dainininke — arba teatro biudžetas bus labai labai apkarpytas.

Tos "istorijos" baigmė tokia: Kauno karo komendantas žiūrėjo, jog Kuntaplis tuo straipsniu kiršina vieną visuomenės dalį prieš kitą. Uždėjo kuntaplininkams tūkstančio litų pabaudą arba, negalint sumokėti, atsakomąjį redaktorių įkalinti. Nubaustasis galėjo skųsti ministrui, prašyti pasigallėjimo — bausmę nuimti arba sumažinti. Apeliacijoms negelbėjus, tokiu atveju prisistatydavo policijos pareigūnas ir paklausdavo nubaustąjį: mokėsi, ar į kalėjimą eisi?

Vadinasi, anais laikais buvo pavojinga apie teatrą rašyti, pavojinga ir dabartiniais laikais. Vienas iš "kaimo" parašė Naujienose rugsėjo 3 d. spausdintąjį "Kaltinimų srautas per Los Angeles radijo valandėlę". Į tą raštą atsiliepiamai išspausdinti ne tik Naujienose, kurios, sakytum, pavojinga ginčelį sukėlė, bet ir Dirvoje. Juk, kiek spėtina, nevisi Dirvos skaitytojai pranešė, kad Naujienas, tad tokie bus ne nežina, iš kur kur ginčas prasidėjo, o Valerija Irlkienė lapkričio 3 dienos Naujienose išspausdintu rašu "Mackialienės dirba, o kiti tik plepa", ypač straipsnio šeškinio kvapo baigmę patvirtina, jog pavojinga net apie mėgėjų teatrą bei apie "tremties", sąlygose iškilusią žvaigždę kritiškiau prasitarti. Tik viena laimė, kad čia jau karo komendantų — valdžios nebėra, o šeškinis kvapas, pagal patarėlę, — iš kieno burnos ant to galvos.

Teatro gaivumas ir merdėjimai

Nei Vienas iš "kaimo" nei Valerija Irlkienė nedavė spausdinti D. Mackialienės kalbos arba "interview" autentiško teksto, net ne nepasakė, kada tas jos žodis per Los Angeles radijo perduotas. Tiems, kurie tos radijo programos nepaklausė, lyg užrista burna, nes nežinia, ką sakė, kaip kalbėjo.

Tyleliau, į ginčą nesivėlėčiau, jei Valerija Irlkienė apie teatrą praeitį būtų objektyviai ir teisingai rašiusi. Ji šeškinio kvapo pagalba užkerta: jog D. Mackialienės "visų pastatymų metu salė buvo pilna žmonių, nes Mackialienė gerai veikėlo nepačiusi ir sceną neina, ar ji veikala stato viena forma ar kita". Per eilę metų rašinėju apie losangeliskį teatrą Naujienoms, pažybedamas, kuris vaidinimas, sakytum, kad ir tik publikos gausumu, pasisekė, o kuris nepasisekė. Nepasisekimus, t. y. ne pelningus vaidinimus, aprašydamas visada remiausi faktais, ir dokumentais. Jei nutylėčiau Valerijos Irlkienės plepalinį raštą prisipažinėčiau, jog anais metais ne teisybė apie D. Mackialienės paruoštus vaidinimus rašiau.

Kai 1959 metais iš Čikagos persikėliau į Los Angeles gyventi, čia jau veikė teatrinis vienetas — Dramos sambūris. Tai, teatrelis jau čia seniau buvo įkurtas. Jo steigti neberekėjo. Ir keistas tas draminis sambūris buvo. Priešingai Valerijos Irlkienės išvedžiojimams ir filosofijai, tvarkėsi demokratiškai: viešai spausdoje skelbdavo susirinkimų laiką ir vietą, kviedavo dalyvauti visus, kas tik teatrą nori paremti. Žinau, kad viename Dramos sambūrio susirinkime rasytojas Juozas Balčiūnas švaistas kėlė reikalą surašyti sambūrio veiklos ir narystės statulėlį, lyg pramatydama, kad be rašytinio susitarimo tasai teatralinis vienetas gali pateikti į diktatūras rankas. Švaisto pasiūlymas nerado atgarsio darbu paremiamio, nes iki tol čia draugiškai veikė teatralai nenumatė tokios ateities, kokią, statuto nesant, pranašavo švaistas.

1960 metais mačiau du vaidinimus: P. Vaičiūno "Naujuosius žmones" režisavo Juozas Kaributas, o tų pat metų rudenį Gasparo Velickos paprašyta ir jo paties režisuota "Minija vėl išsiilejo". Nelaimė. Po šio vaidinimo losangeliskio teatralų veikla sustingo ir 1961 metais jokio vaidinimo Los Angelely nebuvu. Velickos veiklas 1960 m. buvo vaidintas bendruomenės dienoje,

lyg piknike Breakfast klubo sodijoje. Vieni svečiai piknikavo ir kieme prie baro linksminosi, o kiti salėje stebėjo vaidinimą. Nuolatinis salės durų varstymas ir baro garsai nebuvo meniškaitei nuteikiantys.

Prie Sunset ir Sanborn gatvių buvo ir tebėra, nors dabar kiek apšepęs, restoranas ir taverna. Vietoj tirti Sanborn, Gasparas Velicką tą vietą vadindavo "Semburniais". Ten jis dažnai vakarieniavdavu, su pažįstamais svečiuodavosi ir meno bei politikos temas nagrinėdavo. Kartą "Semburniuose" paklausiau Velicką, atvirai savo nuomonę reikšdamas: — Kodėl nepavyko "Minija vėl išsiilejo" vaidinimas? Jis pamažu atsakė: "Jomarkė vaidinau, jomarkas ir išėjo".

Ir vaidintojai, kuriuos pažinau ir su kuriais pasikalbėjau, buvo blogai nusiteikę. Esą, jie bendruomenei vaidino. Kai kurie daugiau kaip 8 valandas salėje praleido dekoracijas statydami ir vaidindami, o bendruomenės dienos rengėjai nei užkandžio nedavė ir net neapmokėjo už prisitaikytą grimą ir kitas išlaidas.

"Teta iš Amerikos"

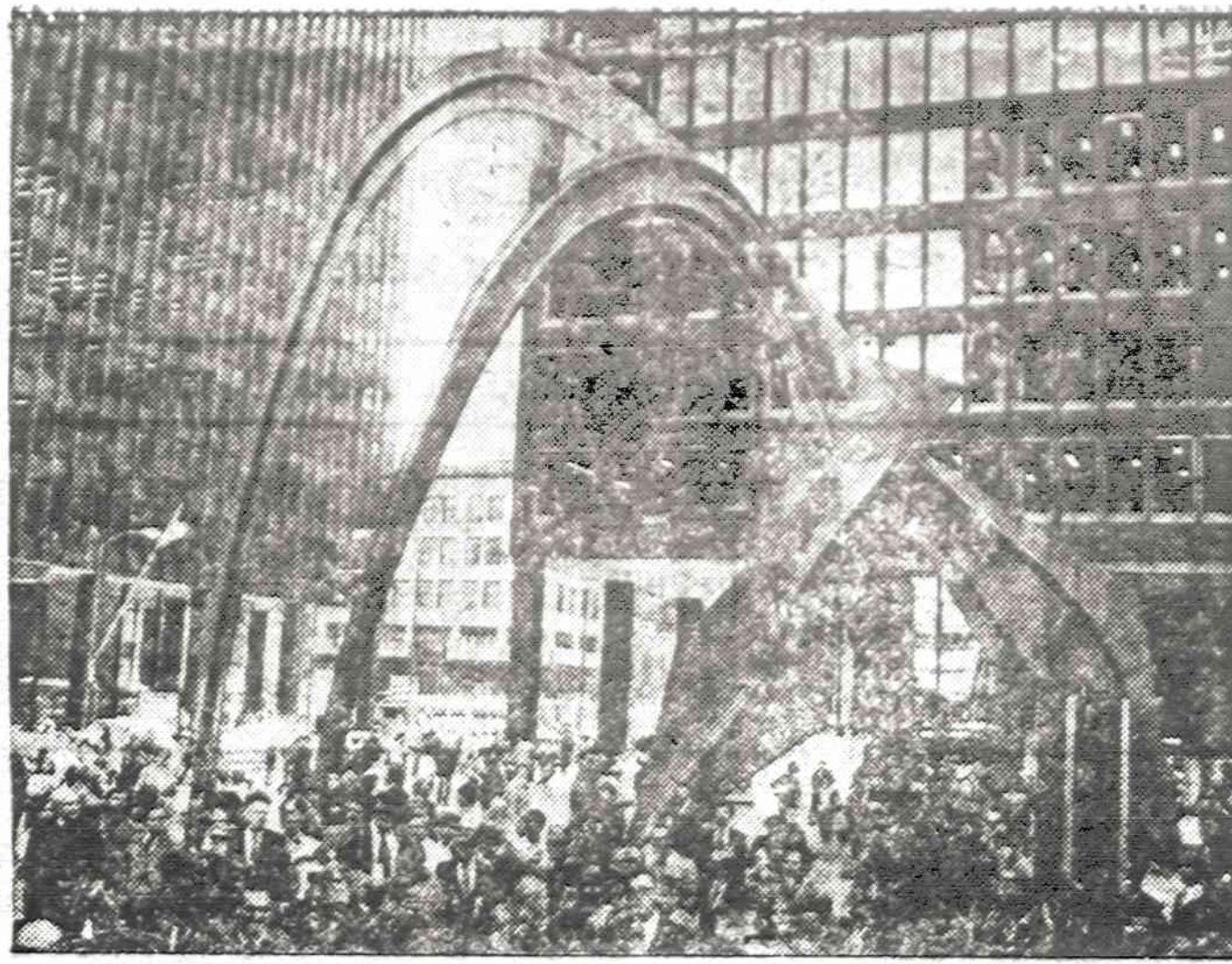
Taigi, per visus 1961 metus losangeliskiu teatrėliui merdėjant, pagaliau išspausdintas vėl pranešimas, jog parapijos salėje šaukiamas Dramos sambūrio narių ir mėgėjų susirinkimas. Tai buvo sekmadienis. Ir žurnalistas Algirdas Gustaitis ir poetas Danutė Mitkienė ragino mane eiti į susirinkimą ir stoti sambūrio nariu.

Nuo gimnazijos laikų niekada scenoje nebebuvęs, spiriauvaisi, jog scenai netinkamas, Dramos sambūrio nariu negaliu būti. Jie, du, ir vienas ir kitas, kad ir atskiruose pasikalbėjimuose, aiškino tą patį. Esą, sambūrio nariais gali būti ne tik vaidinti mėgėjai ar profesionalai aktoriai, bet ir visi, kurie nori teatrą remti.

Re vaidintojų esąs reikalingas ir pagelbinis personalas: vieni pagelbsti dolerinėmis, auko-

mis, kiti padėtų vaidinimo buforiją sustatyti, kad patiem vaidintojams nereiktų dekoracijų kelti, kiti, kaip ir į mane taikė, galėtų prisidėti rašinėliais spausdoje... Išrašiau Dramos sambūrio nariu ir mokestį užmokėjau. Tuo pat laiku buvau SLA 75 kuopos finansų sekretorium. Prakalbinau Dramos sambūrio valdybininkus, tarp jų tuolaikinius žymiausius Dramos sambūrio ramsčius ir vaidintojus Vinčą Dovydatį ir Vladą Gylį. Siūlinau garantiją, jog visos vaidinimo išlaidos bus apmokėtos, tegul tik pradeda vėl vaidinti ir tegul apsiima atlikti programą SLA 75 kuopos metiniame parengime.

Sudaryta vaidintojų grupė. Režisierius Juozas Kaributas. Parinkta linksma, kam atrodanti labai "pigi", komedija "Teta iš Amerikos". Vaidino: Vladas Gylis, Emilis Skistimas, Danutė Vebeliūnaitė, Jonė Pėterienė, Juozas Raibys, Lita Zi-

Čikagoje pastatyta Aleksandro Calderio statula "Flamingo" greičiau primena ne paukštį, bet didžiulį vorą, replikuojantį per žmonių galvas.

Padėka merui Daley už Simo Kudirkos pagerbimą

Čikagos meras Richard J. Skatiname lietuvius slūsti padėkoti suteikė ypatingą garbę ir šį miestą atsilankiusiam Simui Kudirkai, priimdamas jį ir visą jo šeimą specialioje audiencijoje, drauge su juos lydėjusiais lietuvių visuomenės vadovybės žmonėmis, ir suteikdamas jam Čikagos garbės piliečio titulą.

Šitaip yra pagerbiami Chicago lankantieji valstybių galvos, astronautai ir kiti ypatingai pasižymėję žmonės. Kiek žinome, pirmą kartą tokia garbė suteikta lietuviui.

Kartu tuo buvo pagerbta visa mūsų tauta ir mes turime Čikagos merui už tai pareikšti šiltą lietuvišką dėkingumą.

Amerikos Lietuvių Taryba 1974 m. lapkr. 25 d.

ZMONOS IDEJA

Budapešte hipodrome vienas karštas lošėjas pastatė dešimt florintų už arklių vardą "Dykaduonis" ir laimėjo kelis tūkstančius.

— Kas tau pasakė, kad reikia statyti už "Dykaduonį"? — nustebintas jo laimėjimo, klausia bičiulis.

— Žmona, — sako laimėtojas. — Tai buvo jos paskutinis žodis, kai pasakiau, kad einu žiūrėti lenktynių.

♦ Japonų klasikinis etiketas reikalauja, sutikus svetimą, atgriežti jam nugarą, kitaip reikėtų nemandagų pasielgimą.

JEIGU NEBŪTŲ SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaełovo Biržiškos "Senujų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietas viršelias įristos knygos kaina yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50. Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu: NAUJENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608.

Prof. Vaełovo Biržiškos SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai, Abu tomui minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00. Abi knygas gausite, jei pinigus pasiųsite tokiu adresu: NAUJENOS 1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608.

Walton's Kilimų Didžiulio Atidarymo proga, sutaupysit nuo \$2.00 - \$6.00 už kvadr. yardą

puikių kilimų, įskaitant padėklą ir įdėjimą. DAR GAUSITE 10% NUOLAIDĄ PARODE ŠĮ SKELBIMĄ.

Pasinaudokite šia proga ir apsilankykite mūsų parduotuvėje. Vytautas Muliolis jums mielai patars ir patars, kokie kilimai tiks Jūsų butui.

VALANDOS: Pirm: iki Penkt. 9:30 iki 9:30, Šešt. 9:30 iki 5:30 p.p., Sekm. 12 v. d. iki 5 v. v.

WALTON CARPETS

5635 S. PULASKI RD., CHICAGO, ILL. 60629 TEL. — 582-4600

Vytautas Muliolis, vedėjas

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dekojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Saskaitos apdraustos iki \$20,000.

Frank Zogas, President

5 1/4 %

Passbook Savings. All accounts compounded daily — paid quarterly.

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

444 ARCHER AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60632 PHONE: 254-4478

7 1/2 %

4 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000).

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/4 %

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2 %

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES WITH REPAYMENT OVER YOUR INCOME

INSURED

INSURED

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD

CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President

Tel: 847-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

Leila Goodridge duoda ženklą maitinui keleviniame traukinyje. Ji gavo "vyrišką" darbą Long Island geležinkelioje.

The case of the disappearing paycheck and what to do about it.

Some people learn the hard way. Paychecks disappear fast.

Day-to-day living expenses eat up a lot. And maybe part goes in the savings account for this year's vacation or another immediate goal.

A good chunk of that money seems to disappear by itself.

So it's no wonder that when it comes to long-term goals, or when an emergency comes up, there simply aren't funds to meet the need.

Unless there was a nest egg building up all that time.

A good way to build that nest egg is with U.S. Savings Bonds. The easy way to buy them is to sign up for the Payroll Savings Plan where you work. An amount you specify will be set aside from your paycheck and used to buy Bonds.

And while you're going through grocery bills, car repairs, vacation weekends, kids' toys and nights out on the town, you'll know you're saving money too. That's good to know.

Now it's time to pay 4% interest when held to maturity of 5 years. 10 more 4% the first year. Bonds are repaid at least, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America. Join the Payroll Savings Plan.

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

— NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — FRIDAY, NOVEMBER 23, 1974

Pastabos iš tolo

Lietuviai geriau negu kiti supranta žydų problemas

"Los Angeles Times" š. m. lapkričio mėn. 20 d. laidoje išėjo Murray Seeger straipsnis "Soviet Jewish Heroine Offers Her Thanks", kuriame perduoda pasikalbėjimą su Silva I. Zalmanson, kuri 1970 m. buvo nuteista, Leningrade, 10 metų kalėjimo už planavimą pagrobti lėktuvą ir jį su grupe kity sovietinių piliečių, daugiausia žydų, nukreipti į Skandinaviją.

Staiga ir nelauktai, kaip ir Kudirka, ji buvo ne tik paleista iš kalėjimo, bet jai buvo leista taip pat ir išvykti iš Sovietų Rusijos. Pasikalbėjime, tarpe kita ko, sako, kad ji sutiko daug politinių kalinių iš Lietuvos ir Ukrainos, patvirtinant daugelį kitų pranešimų apie labai stiprią tautinę fermentaciją tose respublikose. Toliau ji taip sako: "Lietuvos jaunimas yra puikus, drąsus ir dosnus. Jie (lietuviai) geriau supranta mūsų žydų problemas dėlto, kad jie taip pat yra maži žmonės kaip ir mes — kariaujantieji už tautinę nepriklausomybę ir priešintis rusiškajam gigantiui".

Lietuviškas rekordas "Expo '74"

Grįžtu dar kartą prie pasaulinės parodos "Expo '74", vykusi

sios šiemet gegužės — lapkričio mėn. (uždaryta lapkričio 4 d.) Spokane mieste (Washington valstijoje). Nežiūrint, kad apie ją jau du kartą "Naujienose" esu rašęs. Betgi dabar tai paroda noriu dar kartą prisiminti, nes tik šiomis dienomis jos organizatoriai paskelbė galutinius davinius apie jos pasiekimą: tą parodą aplankė 5.7 milijonai žmonių.

Tai laikoma dideliu pasiekimu, turint galvoje, kad tokio monumentalios užmojo buvo imtasi labai mažame mieste — te-turiniame vos 170,000 gyventojų. Paroda ne tik kad padavė nuostolio, ką pranašavo parodos opozicija, bet dargi paliko gerokai pelno (tiksliai dar nėra apskaičiuota), neskaitant milijoniš- kų įplaukų (iš turistų kišenės) miestui — jo administracijai ir biznui.

Iki tol mažai kam žinomas už- kampo miestelis Spokane — pa- rodos dėka, kaip dabar sakoma "atsirado žemėlapyje" ir liks tu- ristų lankoma vietovė. Iš visų pasaulinių parodų, rengtų Ame- rikos kontinente, tik trys bai- gėsi be nuostolių: Čikagos — 1933 m., Seattle — 1962 m. ir Spokane — 1974 m. Be abejo — tai rekordai.

"Expo '74" pasiektas, tam ti- kra prasme, net ir lietuviškas rekordas: spalio mėn. 5 ir 6 d.

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui iškleisti mažutį deimantų spindintį žiedą, apkaisto medžių šakas žirginiais, kaip konfetėmis ir pamažu įveda į gamtos vaizdą ir garsų ste- buklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaizduose svajoją, juokauja ir verčia poetai, pajėgdami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitis. Vaičiūnienė, ZVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio for- mato, 128 psl. Kaina \$1.—.
2. Jurgis Baltušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, pjesmės, poemos Kišeninio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Buikis Jūzė, EILERASČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIEŠNIA VĖTROJE. Eilių rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLUDI. LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kalrys, AUKSINĖ SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJU ROŽIŲ ŠVENTĖ. Eiliuoti pasakojimai apie 3 išvietintas lietuvaites senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių šilės", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVĖJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Savitaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 107 psl. \$3.00.
11. Stasys Savitaras, AUKOS TAURĖ, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagstas, SAULEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eiliuoti kūrini- liai, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagstas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$2.00.
14. Eugenijus Gruodis, AGUONOS IS SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR ŠVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BŪK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami išsityti šias ar kitas knygas, prašome atsiųsti į Naujienų raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar pinigini orderį.

NAUJIENOS.

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEILKLA

154 psl. knyga.

Kaina \$2.50

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis pa- ruoštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne- tolimą Lietuvos praeitį. Lietuvoje gyvenusieji ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantieji žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiau- siai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užsakyti, tai prašomas persiųsti \$2.50 čekį arba Money Orderį, pridėdami 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knygą pasiųsime.

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

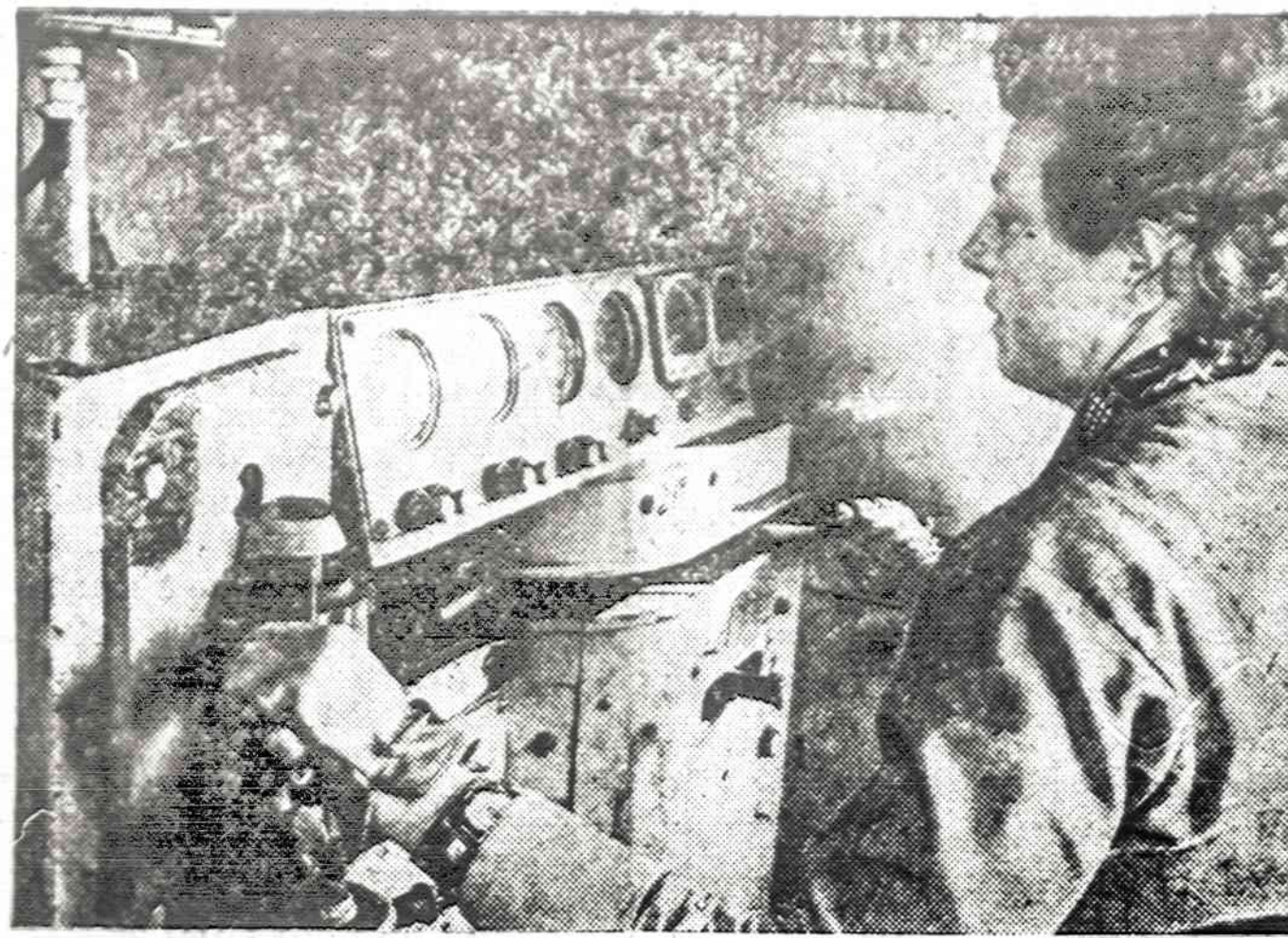
Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money or- derį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Traukinio mašinistė Maureen Shoreys, Lond. Island geležinkelio turi atsakingas pareigas, kurias anksčiau atlikdavo vieni vyrai.

ten viešėjusio Los Angeles lie- tuvių tautinių šokių ansamblio pasirodymą (tarptautiniame am- fiteatre) stebėjo rekordinis skai- čius parodos lankytojų (nelietu- vių).

Aš pats stebėjus tą lietuvių pasirodymą — "Naujienose" ra- šiau, kad amfiteatras talpina 1000 sėdimų vietų, kurios buvo visiškai pripildytos abi lietuvių pasirodymo dienas. Apie amfi- teatro talpumą buvau painfor- muotas lietuvių ansamblio va- dovės. Betgi dabar, kai paro- dai pasibaigus peržiūrėjau visą "valdišką" informacinę medžia- gą — matau, kad amfiteatras tu- rėjo ne 1000, bet 1200 sėdimų vietų.

Ir kaip tik dėl to dabar noriu išvesti lietuvišką rekordą: abi lietuvių pasirodymo dienas am- fiteatras (lietuviams esant sce- noje) buvo "kimština" pilnas (taigi 1200 žiūrovų) prie to pri- dedant amfiteatro pakraščiais to- vėjusių apie 300 kity žiūrovų. Skaitau, kad lietuvių pasirody- mą ten per abi dienas stebėjo apie 3000 žiūrovų — kitataurių (lietuvių ten buvo tik vienas — kitas). Koks, kur ir kada lie- tuvių pasirodymas yra sutrau- kęs tiek svetimos publikos.

Ryšium su Los Angeles lie- tuviško jaunimo išvyka į "Expo '74", be puikių jo ten pasirody- mo (tautiniiais šokiais) komenta- rų — čia, Los Angeles lietuvių kolonijoje, pasiliko ir linksme- nių (o gal rimtesnių?) prisimi- nimų.

Būtent, plačiai komentuojama ta aplinkybė, kad jaunimo an- samblių lydejsi vienuolė seselė (muzikė-kompozitorė) Bernarda iš tos išvykos negrįžo ir kai ku- rie "gerai informuoti" šaltiniai pranašauja, kad ji į Los Ange- les lietuvių šv. Kazimiero para- piją iš viso negrįšianti. Kiek aš, asmeniškai, būčiau šio epizodo liudininku, tai buvo šitaip: po lietuvių pasirodymo amfiteatro scenoje (Spokane mieste, kur vyko pasaulinė paroda), nuėjau ten paprašyti ansamblio vadovės (O. Razutienės) sąrašo su atvy- kusiųjų pavardėmis (ansamblis su palydovais ten buvo atvykęs iš Los Angeles autobusu).

Čia pat, scenoje, pasirodė ir daugiau pašaliečių, kurių tar- pe, kaip tik šalia manęs, išskir- tinai "krato į aki" du "džentel- monai" — vienas vyresnio, ki- tas jaunesnio amžiaus, neabejo- tinai gerai apsirengę ir labai kul- tūringai atrodę — bet... su di- deliais kryžiais ant kaklo (nežiū-

rint, kad buvo apsirengę civi- liais rūbais), kryžiais — kokius galėčiau patikėti vyskupams ar kardinolams, jų bažnytiniam ap- rėdui. Betgi dabar — civiliai.

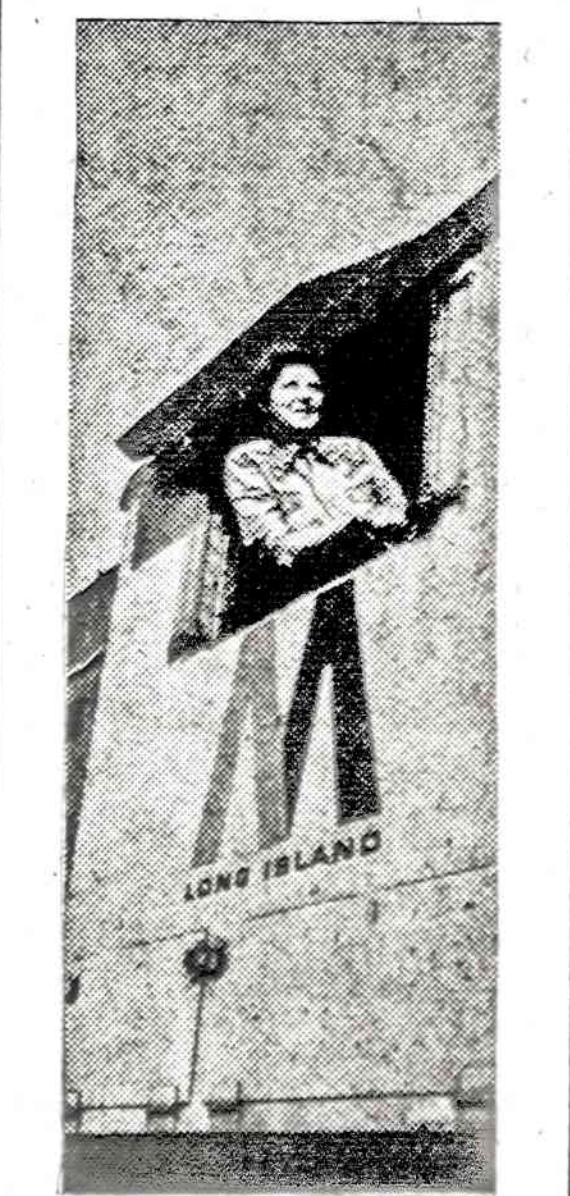
Pasiviekindamas pasakiau sa- vo pavarde, vyresnysis sakė, kad tokią pavarde girdėjęs, bet aš, skubėdamas, taip ir nepagavau minties — kas tie du "džentel- monai" su kryžiais būtų? Gerai, kad spėjau pačiuoti iš vyresniojo parankės šapirografuotą leidinį, kuris vėliau pasirodė besas Lie- tuvių Fatimos Kovotojų Biule- tenis "Stella Maris", kai gerokai jį "pastudijavau" jau lėktuve — grįždamas atgal į Los Angeles.

To leidinio platintojas, kai vė- liau pasirodė, buvo p. J. Puško- rius, kuris ne tik platino savo "spaudą", bet ir kvietė visą an- samblių atsilankyti Fatimos Ko- votojų buveinė — kaimyninėje Idaho valstijoje. Ansamblio kvietimo atsisakė, nes kitą dieną (sekmadienį) turėjo autobusu grįžti į Los Angeles.

Betgi, seselė-vienuolė Bernar- da (tik vos po šių metų vasaros atostogų į Los Angeles lietuvių parapiją atkelta iš Čikagos (?) — po ilgesnių (religinio požiū- rių) diskusijų su p. J. Puško- rium, sutiko "vykti svečiuosna bent trim dienom. Ji, jaunimui išvykus atgal į Los Angeles, su Puškoriais ir nuvyko tų "Fati- mos Kovotojų" vietos ir veiklos pasižiūrėti iš kur iki šiol... nesu- grįžo.

Be abejo, visai nereikia ste- bėtis, kad šis retas įvykis bažny- tinėje (katalikų — dargi lietu- viškoje) hierarchijoje ir dabar gyvai tebekomentuojama. Juo labiau, kad, kaip tik dėl to, apie lietuviško jaunimo pasirodymą pasaulinėje parodoje nebuvo už- siminta nei žodžiu ten — kur pirmoje eilėje tas jaunimo pasi- rodomas ("naminėje" spaudoje) turėjo būti pastebėtas.

Tik gerokai "įsiskaitęs" ir "mintijęs" (pagal Vydūną) — jau vėliau, namie, "susigau- džiau" — kas yra "Lietuvių Fa- timos Kovotojai" ir kas įvyko su seselės Bernardos parsikeldi- nimu. Atrodo, kad "kovotojų" norima įtaigoti, jog yra geresnių

Long Island geležinkelis nusamdė ma- šinistę Maureen Shoreys, buvusią vienuolę.

M. Krupavičius apie Lietuvos žadintojus

Devyniolikame šimtmety- je lietuvių žadintojai buvo aukštusius mokslus baigę ir patriotiškai nusiteikę asmenys, kurie savai tėvynei tiesė kelią į politinį tautinį gyvenimą ir į medžiaginę bei dvasinę ge- rovę. Jie sėmėsi drąsos ir stip- rybės iš skaisčios tėvynės mei- lės ir gerai suprastų pareigų, stodami į kovą prieš galingą rusų carų valdžią. Tie drą- suoliai daugiausia buvo bau- džiauninkų vaikai, kaip dr. J. Basanavičius, Antanas Vieno- žinskis, Julija Žemaitė, Dr. Vincas Kudirka, Vincas Pie- teris, Gabrielė Petkevičiūtė — Bitė ir kt. Tas sąjūdis pagin- dė "Aušrą".

Taip pat ankstyvesnieji iš- silaivusių baudžiauninkų vaikai kaip: Dr. Kazys Grinius, Vydūnas, - Storasta, Tumas Vaizgantas, Lazdynų Pelėda, kun. J. Krisciukaitis ir kt.

Anais laikais prigūžėjo di- delis skaičius rusų sentikių — staroverių ir lenkų kurie grobė- ti Lietuvos žemę. Kun. Juozas Vailokaitis kovojo dėl žemės netik su rusais, bet ir su lenkais paskelbdamas šūkį, kad žem- melė, ilgos vergijos išvarginta privalo priklausyti tik lietu- viams, ir dėjo galimas pastan- gas palengvinti lietuviams įsi- gyti žemę.

Tas Krupavičiaus rašinys yra tilpęs neseniai iš spaudos išėjusioje didelio formato, virš penkių šimtų puslapių švieks- nos miestelio monografijoje, kurią rašė daugelis autorių, bet stambiausias rašinys, ap- rimas dvidešimt du puslapius, yra a. a. prel. Mykolas Krupa- vičiaus. Jis verta pašauktyti ne tik jo gerbėjams, bet ir kiekvienam lietuviui, nes ten iškeliami tokie dalykai, pro kuriuos istorikai ir literatūros nagrinėtojai praeina kartais tylomis.

Monografija neseniai pasiro- dė, bet prel. Krupavičius mirė jau prieš penkerius metus. Jau sutarta su kontraktoriais, kad ant velionio kapo šv. Kazimie- ro Lietuvių kapinėse gegužės 1 d. bus pastatytas atitinkamas paminklas, prie kurio išlaidų padengimo prisidėjo plati lie- tuviškoji visuomenė, įskaitant ir švieksniškius su jų draugi- ja, kuri tą monografiją išlei- do.

B. Vitaitis

DR. KAZYS GRINIUS ATSIMINIMAI IR MINTYS

II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.

Išleido Dr. Kazio Griniaus Komitetas. Knygą galima nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant paštu reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmą "Atsiminimų ir minčių" tomą (neįrašta) už \$2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" naujam skaitytojui

7722 George St.
La Salle, PQ., Montreal 690,
Canada

tik už \$5.00 metams!

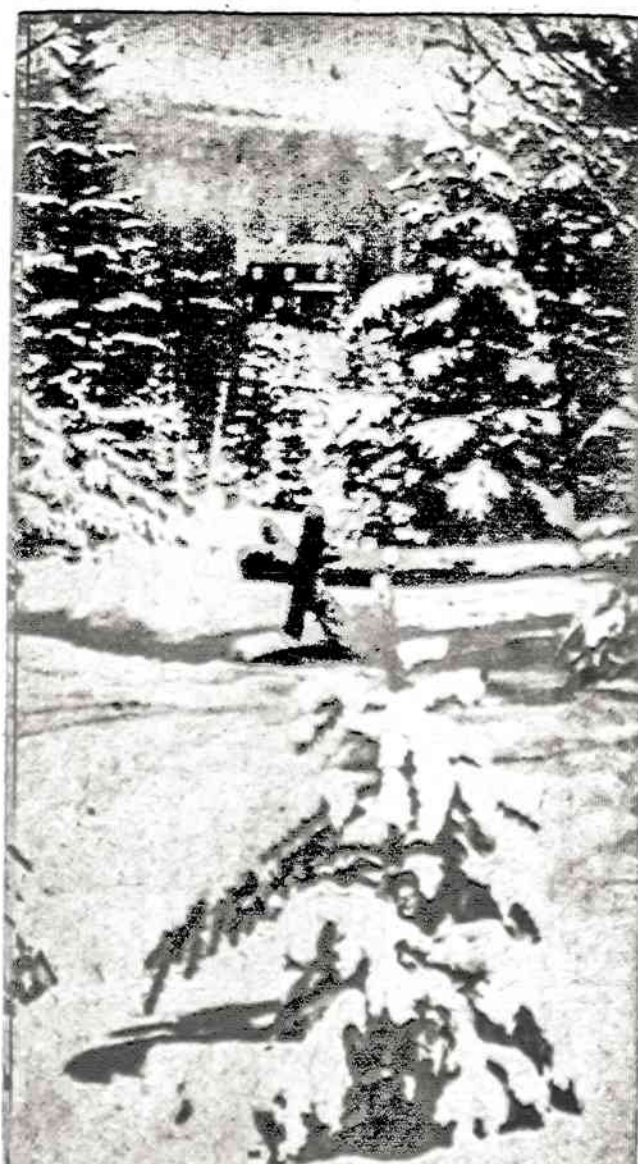
(Reguliari prenumerata — \$10.00)

Prašome iškirpti ir prisiusti su virš nurodytu prenumeratos mokesčiu.

(Pavardė ir vardas)

(Tikslus adresas)

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka di- delius darbus. Pirmą, jie padeda jums pa- siekti asmeniškų jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės ben- druomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mė- nesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2%

PER ANNUM:
\$5,000.00 OR MORE
4 YEAR MATURITY

6 3/4%

\$5,000.00 OR MORE
36 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE
1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year. \$13.00 per six months. \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year. \$12.00 per six months. \$6.50 per three months. Canada \$24.04 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Komunistų įvestos "lengvatos" moterims

Rusijos komunistai, kol jie dar nebuvo pagriebę Rusijos valdžios, gana plačiai rašė apie sunkią moters padėtį caro valdomoje imperijoje. Kai komunistams pavyko nuversti demokratine Rusijos valdžią, tai apie Rusijos moterims prižadėtas lengvatas jie ir užsiminti nenorėjo. Moterims gyvenimo jie nepalengvino. Tikrumoje komunistai ji gerokai pasunkino, nes išardė visą ekonominį gyvenimą. Rusijos moteris, be buvusių įvairių pareigų, daugiausia laiko turėjo pašvesti maisto, kuro ir aprangos ieškojimui, negu ji praleisdavo anksčiau.

Raudonajai armijai okupavus ir įjungus nepriklausomą Lietuvą į Sovietų Sąjungą, Lietuvos moters būklė taip pat gerokai pasunkėjo. Lietuvei motinai buvo daug sunkiau parūpinti maisto ir aprangos sau, vaikams ir visai šeimai, negu anksčiau. Kada maisto klausimas pradėjo normalėti, okupantas sugalvojo naujus metodus javams ir pašarams iš Lietuvos išvežti. Išvežtus javus, pašarus ir riebalus, reikėjo kolchozuose įvesti lenktyniavimą, kad iš moterų galėtų dar daugiau išspausti, negu išspaudė pirmais "komunistinės santvarkos" metais.

Šiomis dienomis korespondentai Janina Sinkūnaitė ir Juozas Meškauskas Tiesoje paskelbė reportažą apie dviejų lenktyniaujančių Suvalkijos kolchozų moterų būklę. Parijos centro komitetas įsakė pagaminti ir traktorininkams į laukus atnešti šiltus pietus. O kasgi jiems tuos pietus paruoš ir nuneš? Aiškus daiktas, kad tai turės padaryti tiktai moterys. Komunistai privertė šakių ir Vilkaviškio kolchozų rajonų gyventojus lenktyniauti. Suvalkiečiai iš prigimties yra darbštūs, bet jie nenori skubėti kai okupantas juos verčia be reikalo prakaituoti. Jie skubėtų ir paraginti, jeigu okupantas jiems tinkamai sumokėtų arba leistų jiems naudotis darbo vaisiais. Lietuvius okupantas botaguoja ir verčia lenktyniauti, bet to lenktyniavimo vaisius okupantas paskubomis išsiveža. Kai jėgai išvežti, bulvės nukastos ir Maskvon išsiųstos, tai komunistų partijos centro komitetas sugalvojo Vilkaviškyje sušaukti abiejų rajonų moteris ir leisti vadovams pasisakyti, kiek komunistai pagerino būklę ir ką jie turėtų daugiau padaryti, kad Lietuvos moterims būtų lengviau gyventi ir gražiau tvarkyti savo ateitį. Niekas taip vaizdžiai neaprašo komunistų Lietu-

KVIETIMAS SIMO KUDIRKOS Į CHICAGĄ

P. STRAVINSKAS

Amerika yra laisvas kraštas. Joje visi žmonės turi asmenis ir piliečio teises ir laisvę, jų tarpe ir judėjimo arba visur, kur tik kas nori, apsigyvenimo laisvę.

Todėl ir Simas Kudirka turi teisę bei laisvę pasirinkti sau apsigyvenimo vietą čia, kur tik jisai nori.

Tiktai mes, jau Amerikoje senai įsikūrę, turime jam, tuom tarpu dar šiame krašte gerai nesiorientuojančiam, pa-

vos moterims įvestų "lengvatų", kaip partijos centro komiteto organe perduoti tų pačių moterų arba jų viršininkų pasisakymai:

"Neįsivaizduoju, kaip moteris, kasdien skubanti į darbą kolūkyje, vaikų motina, visur suspėja, — skėstelėjo rankomis viena žemės ūkio jauna specialistė. — Šimet vasarą, pamenu, nei šeštadienio, nei sekmadienio neturėjau laisvo, kojos iš ūkio neiškėliau. Dirbu kolūkyje jau devyneri metai — pernai pirmas atostogos turėjau. Tiesą sakant, ir nesiverčiau — kaip gali atostogauti, žinodama, kad darbas stovės vietoj... (Tiesa, 1974 m. lapkr. 21 d., 2 psl.).

Per devyneris metus kolchozo vergams atostogų okupantas neduoda, atlyginimą už darbą moka labai mažą, bet užsieniečiams nori pasirodyti, kad rusaitės nešioja pačias naujausias skrybėlaites ir gali modeliuoti įvairiaspalves sukneles. Tos sovietinės modeliuotojos pasirodo ir Vilniuje. Apie jų įvedamus pagerinimus moterims toje pačioje lietuviškoje Pravdoje taip pasakytą:

"Reikia daugiau valgyklų. Ir traktorininkas užbėgęs pavalgyti, ir vairuotojas, ir specialistas, — vis daugiau laiko sutaupyti moteris, — kalbėjo Vilkaviškio rajono kolūkio "Už taiką" ekonomistė Ona Jakimavičienė.

Ypač šį kartą kliuvo darbo drabužių modeliuotojams. Ar buvo, kyla klausimas, bent vienas iš jų kada užėjęs į fermą? Ar matė, kokie melžėjai, kiaulių šėrėjų rūbai? Nėpatogūs, nepritaikyti darbui, nedailūs. O batų moterys nepaneša... (Ten pat).

Lietuvės moters ekonominė ir dvasinė būklė yra daug sunkesnė "tarybinėje" Lietuvoje, negu ji buvo caro laikais. Okupantas paverė visą kraštą, bet didžiausian vargan jis įstūmė Lietuvos moteris. Kol krašte ūkininkai tvarkė savo ūkius, tai visai šeimai reikėjo dirbti, bet kiekvieną septintą dieną dirbantieji turėjo laisvą. Sekmadieniais moterys galėjo apsitvarkyti, pasipuosti ir į bažnytkaimį nueiti. "Tarybinėje" Lietuvoje kolchozų vergėmis padarytos moterys dirba žiemą ir vasarą, kiekvieną savaitės dieną ir sekmadieniais.

Lietuvės moterys šiandien ne tik dirba, šiandien jos verčiamos lenktyniauti. Jeigu jos, lenktyniaudamos, daugiau pagamina, tai ne tik išmėlžta pieną ir pagaminę ją išsiveža okupantas. Jis pasiima ir lenktyniautojų išspausdą priemilžį. Apie lengvatas kolchozų vergėms šių dienų komunistai jau nekalba.

je, yra vietų taip tirštai apgyventų lietuviams, kad, gyvendamas tose vietose, jautiesi, lyg gyventum Lietuvoje. Štai, pvz., kad ir Marquette Parkas toks lietuviškas, kad lietuviškesnės vietovės jau nebereikia. Čia turime lietuvišką parapiją su lietuviu, tegul ir čia gimusiu, bet su labai lietuviškos dvasios klebonu, kun. A. Zakarausku, taipgi su lietuvišiais kunigais, kaip va, nepriklausomoje Lietuvoje buvusiu garsiu radijo pamokslininku kan. Vac Zakarausku ir kitais. Turime gerą lituanistinę mokyklą. Turime visą eilę lietuviškų krautuvų, net su lietuviškais vardais; daug lietuvių daktarų ir kitų profesininkų bei verslininkų. Tikrai, kaip tėvynėj Lietuvoj.

O čia kaip teko girdėti, šitame lietuviškame kampelyje, vienas lietuvis, didelis Simo Kudirkos gerbėjas, dargi ir visą savo gyvenamąjį namą (gerą, mūrinį, 1924 metais statytą) jam atiduoda, jei čia jis gyvens. Kur galėtų būti jam geresnė vieta gyventi, kaip čia?!

Ir jo motinėle gyventų čia, "kaip namie", ir jo jauna, graži žmonelė, ir tokia pat malonaus veidelio dukrelė, ir, reikia manyti, jo puikus sūnelis, tas Chicagoje didžiąją jo šeimos pagerbimo dieną, deja, čia nepasirodęs aštuonmetis berniukas, kurio, gailla, mes nematėme.

Čia ir darbus būtų lengva jau nati Kudirkų šeimai gauti, ypač kad Simas Kudirka, kaip žinoma, yra pripažintas Chicago garbės piliečiu, taigi garsiu vyru, kurį daug kas norėtų turėti savo įstaigos ar įmonės tarnautoju ar darbininku, jau vien dėl reklamos.

Ir dar kas, mano nuomone, svarbu viešojo intereso požiūriu — tai tas, kad čia šitoje mūsų Amerikos lietuvių sostinėje, yra gyviausia išėjvijos lietuvių veikla: kultūrinė, politinė, labdaros ir kita.

O Simui Kudirkai, kaip idėjos vyrui, reikia ir tą viešąją veiklą įsijungti. Jis gi, pasirodęs mūsų dangaus skliaute žvaigžde, neturi nukristi žemėn su degančiu ir išnykstančiu meteoru, kaip kad atsitiko su kankuriais kitais mūsų atbėgėliais iš okup. Lietuvos...

Jei Simas Kudirka norėtų sutvarkyti savo teisinius santykius su Amerikos valdžia, kuri, šiaip ar taip jam yra skolinga nuostolių atlyginimą, čia delgi jos apkiatusių valdininkų jo išdavimo, tai čia bus jam

Amerikos Lietuvių Bendruomenės PERORGANIZAVIMO PRINCIPAI

Dr. Zenonas Danilevičius, Laikinosios JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos prezidento pirmininkas, ir p. Andrius Juskevičius, Laikinosios JAV Liet. Bendruomenės krašto valdybos pirmininkas, atsluntė šį JAV Liet. Bendruomenės perorganizavimo projektą:

I politinį akligatvį nuvestojai A. L. B-nė graso šio krašto lietuvių susiorganizavimui ir normaliai jų veiklai. Esame prašyti pasisakyti dėl organizacinių priemonių ir būdų kaip tą pa-voją pašalinti, o taip pat paruošti atitinkamų įstatymų projektą. Tuo tikslu sutarėme sekantį:

A. Bendrieji dėsni

1. Pasaulyje išsklidusių lietuvių kultūrinei veiklai palaikyti ir plėsti yra būtina organizuota Lietuvių Bendruomenė.
2. Gyvenimo praktika rodo, kad dauguma kraštų toleruoja tik kultūrinę mažumų veiklą, todėl pasauliniu mastu lietuvių Bendruomenė turi būti kultūrinė, apolitinė organizacija.
3. Kiekvieno krašto L. B-nės organizacija turi būti pritaikinta to krašto sąlygoms ir reikalavimams.
4. Amerikos Lietuvių B-nė turi būti organizuojama atsi-

gerų teisiųjų patarėjų (iš tos pačios valdžios didelių žmonių), net jo gerų draugų, kurie jam tame reikale padės, apsieinant ir be teismo.

Pagaliam, jei jis norės rašyti savo atsiminimus ir pan., tai irgi Chicago turi daug žmonių, kurie jam tuom tarpu dar nemokančiam anglų kalbos galėtų irgi padėti. Tas svarbu ir mūsų viešojo intereso požiūriu. Jo atsiminimams, gal net ir filmo susukimas iš jo gyvenimo garsintų ne tik jo asmenis, bet ir Lietuvos, irgi mūsų tautos vardą.

Būtų tiesiog Simo Kudirkos ir jo šeimos dvasinė sąvaidystė, tiesiog savęs užduosinimas, jei tie mūsų brangūs tautiečiai, puikus gyvos dvasios lietuvių ištigų kur svetimos aplinkos raizgyną ar pasirinktų sau gyvenimą kokiame mažame miestelyje, tarp svetimos tautybės žmonių, kur būtų atskirti nuo lietuvių, dvasiškai ten užtrokštų, tiesiog nusizudytų. Br, net nemalonu pagalvoti.

Todėl, chiegiečiai, kvieskime Simą Kudirką su visa šeima nedelsiant keltis į Chicago, ir čia padėkime jam paką jo išdavimo, tai čia bus jam

žvelgiant į seniausios, gausiausios ir jau senai organizuotos išėjvijos sąlygas.

5. Amerikos Lietuvių Bendruomenė yra visų norą dalyvauti pareiškusių lietuvių ir jų organizacijų, nesančių antilietuviškoje veikloje federacija.

6. Kiekvienas A. L. B-nės narys gali būti kitų bendrinių organizacijų — ALTOs ir BALFO nariai. Visos šios organizacijos remiasi tais pačiais Amerikos lietuviams ir kiekviena iš jų atlieka būtinus lietuvių gyvenimo uždavinius.

B. Organizaciniai dėsni

1. A. L. B-nės organizacija sudaro:

- a) savanoriškai įsijungusios lietuviškos organizacijos,
- b) paskirti lietuvių, susibūrusių B-nės Seniūnijoms.

2. Pagrindinis A. L. B-nės vienetas yra Bendruomenės Apylinkė, sudaryta federaciniais pagrindais iš visų apylinkės lietuviškų organizacijų ir B-nės Seniūnijų.

3. Vyriausias B-nės Apylinkės reikalų sprendėjas yra Apylinkės Taryba, sudaryta iš dalyvaujančių organizacijų ir B-nės Seniūnijų Valdybų.

4. B-nės Apylinkės vykdomasis organas yra Apylinkės Taryboje išrinkta Apylinkės Valdyba.

5. Vietovėse, kur nėra kitų lietuviškų organizacijų B-nės Seniūnija vykdo B-nės Apylinkės uždavinius.

6. B-nės Apylinkių veiklai derinti ir kitiems bendruomeniniams uždavinijams vykdyti gausiau lietuvių gyvenamose vietose yra B-nės Apygardos. B-nės Apylinkių Valdybos sudaro Tarybą, kuri iš savo tarpo renka Apygardos Valdybą.

7. Apygardų Tarybose rinkti atstovai ir Centrinio organo zacijų delegatai sudaro Centrinę A. L. B-nės Tarybą. Centrinė Taryba iš savo tarpo renka B-nės Centro Valdybą.

8. Konstituciniams B-nės klausimams aiškinti ir bendruomenės narių ginčams spresti yra B-nės Garbės Teismas. Teisėjai renkami B-nės Tarybos ir kompetingų lietuvių visuomenės atstovų.

Mūsų įsitikinimu, tokiais pagrindais susitvarkiusi A. L. B-nė:

(Nukelta į 5 psl.).

V. P. GEČIONAS

Išpūdziai ir pastabos iš anapus geležinės uždangos

10

Užkopėme į Inselberg viršūnę, kuri su esančiu viršūnėje bokštu sudaro lygiai tūkstantį (6 tūkstančius pėdų) aukščio nuo jūros lygio. Vaizdas platus, giliai visą Tiuringiją apbrėpiantis. Kiek tik akis siekia, vienoje pusėje matosi žaliuojoji miškai, kitoje — aukštumų baltuojančios viršūnės, o dar kitur — geltonuoju laukais raudonų stogų lopinėliais išmarginti. Žiūrint iš viršaus, iš Inselbergo viršūnės, tai matyti, kaip tas žavintis vaizdų ralas sudaro didelę lėkštę apgaubtą dangaus mėlyne.

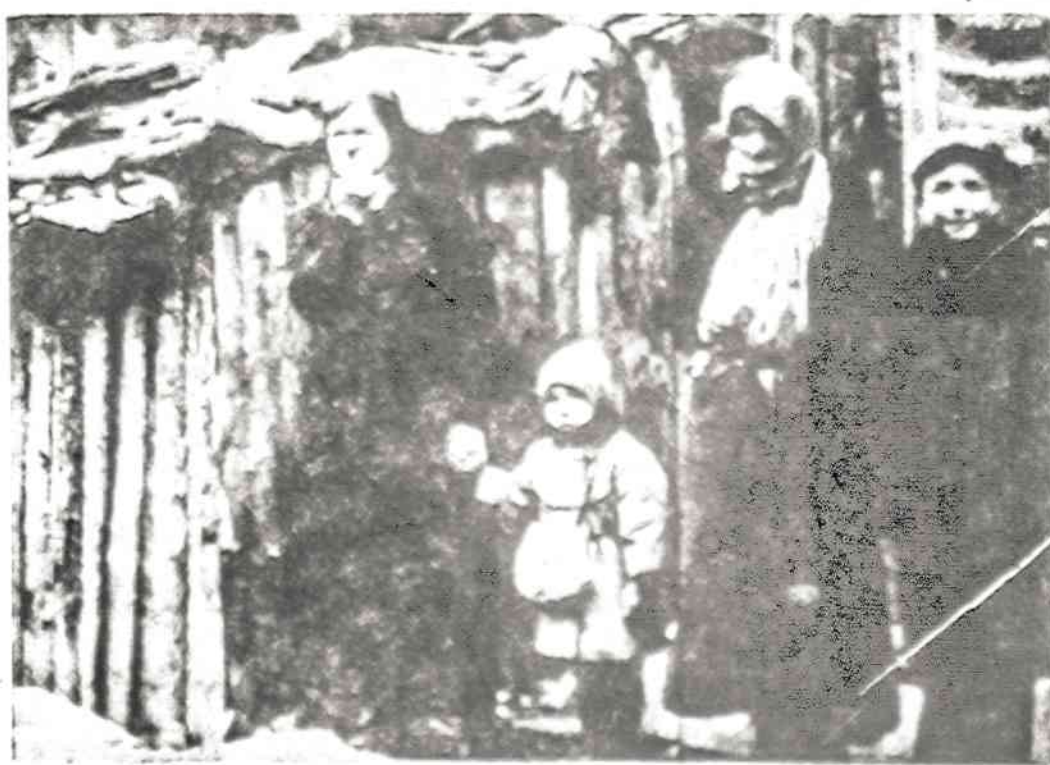
— Herr, — kreipėsi į mane daktaras, — įsiklausykite gerai, tai girdėsite Amerikos prezidento Kennedžio, Chruščiovo ir mūsų Ulbrichto šauksmo garsus, Iekiančius miško viršūnėmis, kalnų slėniais... Kennedy tartum šaukia: "Freecheit!... heit... heit... heit..." Chruščiovas savo ruožtu: "Kommunistmuus!... muss... mus" O Ulbrichtas, stovėdamas iš paskos Chruščiovo, sušuko: "Innn... deer... Weelt!... Welt... Welt..." Ar girdite?...

Įsiklausiau... Iš tikrųjų, rodos, girdžiu garsų aidus, kokius daktaras minėjo. Taip, rodos, ir banguoja tie aidai aukštumomis ir miškais, dingdami geltonuojančių jėvų laukuose.

Inselberge įtaisytas, jau iš seniau, ir restoranas, kuriame nuolat pilna visos

Pav. 5. Iš minėto daktaro, Tiuringiečio, archyvo: lietuviai tremtiniai sovietų Rusijos gilumoje statosi sau "rojiškus" gyvenimo namus...

Pav. 6. ...O čia jau pasistatė lietuviška šeima, ištrėmta į Sovietų Rusijos gilumą, prie savo "pelocius". (Iš to paties archyvo).

Europos lankytojų; tiek iš Rytų, tiek iš Vakarų. Iš Amerikos bene būsiu buvęs pirmasis lankytojas raudoniesiems valdant. Nemažai maišėsi jame ir raudonosios armijos uniformuotų karininkų bei kitokios "načalstvos", sudarydami babuškę palydą. Rusų armijos stovyklų, matyti nemažai yra Tiuringijos miškuose, nes kiekvienoje pravažiuotoje vietovėje jų vis teko matyti.

Kad gavus restorane vietą, reikia užsirašyti į eilę ir laukti nemažiau vieną valandą.

Palikę Inselbergo aukštumą, atsidūrėme Reinhardbrunn kurorte. Ši vieta savo aukštumu ir oru gerai veikia širdimi negaluojančius. Jame nuolat pilna atostogaujančių volksgenosų, kurie, lyg kokioje mašinoje, kas dvi savaitės vis pakeičiami kitais. Čia siunčiami tik darbo pirmūnai, Rytų Vokios "stachanoviečiai", kuo nors pasižymėję partiečiai.

Pravažiavę Reinhardbrunną nesustodami, užkopėme vėl į kitą 900 metrų viršūnę, kur radosime naujai jugoslavų pastatytą "Panoramahotel" poilsio vietą — viešbutį. Būk tai jugoslaviai jį pastatė, atsilygindami už suteiktą ekonominę pagalbą.

Pirmieji viešbučio du aukštai užima kiek pailgą žemės gabalą. Pastato galuose, lyg daržinės didelės pastogės, mirga kambarių balkonai, primindami kregždžių lizdus. Suėjome į vidų, norėdami pasišildyti ir užkąsti. Deja, turėjome nusivilti, nes kavinė bei restoranas aptarnauja tik viešbutyje apsistojusius. Nester-

bėtina. Juk viskas valdžios valdoma, tad nėra tikslo uždariauti. Visa darbininkija išlaidas padengia savo prakaitu. Ar ne taip? Tarp kitko, viešbutyje gyvenantieji iš savo kišenės užsimoka. Veltui niekur nieko nėra.

Pirmą viešbučio aukštą užima plaukiojimo baseinas, poilsio salė, kavinė, restoranas ir, žinoma, būtinai įvairių prekių krautuvė. Krautuvėje prekės daugumoje užsienietiškos ir parduodamos tik už tvirtą užsienio valiutą: dolerius, vakarietiškas markes, anglų svarus ir kitą. Rytų markės, zlotai ir net Maskvos rubliai krautuvėje neturi vertės. Krautuvės iškaube aiškiai pasakytą: "kainos tik doleriais."

Man parūpo tą iškaubą prekių lentynose nufotografuoti. Atstacius aparatą, pastebėjusi pardavėja tarė: "Jaunuoli, čia fotografuoti draudžiama". Žinoma, aparatą nuleidau žemyn ir paklausiau: "Tai kodėl?" Atsakymo tačiau negavau. Tik pastebėjau, kaip iš po žemių išdygusi džiūna labai energingai, griežtu žvilgsniu mane durte durė, bet nieko nesakė. Vėliau įsimašė tarp žmonių visdėlio nuotrauką padariau. Deja, neturėjau laimės: kambarys buvo per tamsus.

Krautuvėje prie pailgo stalo sėdėjo net trys tarnautojos, kurios kiekvieną norintį ką nors nusipirkti registravo: iš kur esi ir kokiais pinigais mokėsi.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį "Naujiens"

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 338-2233

OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, treči-
adieniais, šeštadieniais ir septyniomis, 9-12 val.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicinos direktorius
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
liepia, skambinti MI 3-0001.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais,
ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį, nuo 3-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
penktadienį 9-12 val. vak. Šeštadienį
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195

Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonai: HE 4-2123.
Jei neatliepia, tai telefonai: GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezės, Med. Ban-
džiai. Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

3 easy ways to get the Zip Codes of people you write to:

- When you receive a letter, note the Zip in the return address and add it to your address book.
- Call your local Post Office or see their National Zip Directory.
- Local Zips can be found on the Zip Map in the business pages of your phone book.

Published as a public service in cooperation with The Advertising Council.

K. STRĖVA

KAS GI TIE JUODI AVINAI IR TOS NEAPDAIRIOS AVYS?

(Tęsinys)

Rašo b. kv., kad buvo užpulti vadovėliai. Nejaugi "Draugo" redaktorius laikosi tokios linijos, kad reikia pateisinti ir tokius vadovėlius, kuriuose privelta prokomunistinė propaganda, kaip sakysim, "Tėvų nameliai"?... Ar galima už tai kaltinti lietuvišką spaudą, jei joje lietuvis patriotas pasisako prieš tokius vadovėlius, kurie suniekina nepriklausomą Lietuvą? Pagaliau, ar vadovėlių gerumu turi rūpintis tik tėvai, kurie turi vaikus? Ar jie lietuviškai visuomenei laisvajame pasaulyje gyvenančiai neturėtų rūpėti?

Rašo, kad organizacijos buvo spaudos užkluptos ir ant jų lieta pamazgos? Ar tai pamazgų pilimas jei kas spaudoje pareiškė kritišką žodį dėl vienos ar kitos organizacijos apsilėidimo veikloje bei pasimetimo? Mano supratimu reikia tik džiaugtis, kad lietuvišką visuomenę yra gyva, kad jai rūpi ateitis.

Rašo b. kv., kad buvo užpultas Lietuvių Fondas. Skaiciau

apie jį rašytus pasisakymus. Nė viename iš jų nemačiau suniekinimo. Tai kas buvo rašyta, buvo pasiremta gyvais faktais. Ar gi, nepivalo lietuviškoji visuomenė susirūpinti fondo kapitalu, kurio nemaža dalis buvo sudėta į stakus? Ar gi, tai šmeižtas, jei fondo pinigai sumažėjo, dėka jo valdytojų idėjų pinigų į labai sliūdų stakų biznį? Ar gi, tai reikia užčiaupti burną tiems, kurie atidengia lietuviškajai visuomenei realius faktus, nors iš jų kaikurie ir nebūtų į fondą idėję šimtinių? Šis fondas yra visų lietuvių fondas, o ne kokių nors lietuvių biznierių, sukrasti pinigai tikslu pasipelninti. Lietuvių fondo kapitalas yra sukratas ne kaikurių asmenų pasipelnymui, o lietuviškai kultūrai palaikyti. Apie jame atsiradusius nuostolius turi ir privalo visi žinoti ir jais rūpintis.

Kodėl b. kv. atrodo, kad lietuvių visuomenė negali pasakyti kritiško žodžio ir dėl pakvietimo svetimtaučio parašyti Lietuvos istoriją. Pagaliau ar tokio darbo negalėtų įvykdyti mūsų išgarsinta istorikų draugija? Gana jau. Svetimtaučiai mums prirašo neklystų, kad toks juodas avinas yra "Draugo" redaktorius b. kv., o jo neapdauros avys yra tos, kurios skaito, tiki, gyvena ir vadovaujasi šio avino pareikštomis bendrybėmis.

(Pabaiga)

Vaikų kriminalistų "išgąstingai" daugėja

JAV-bėse 1973 metais visų sunkių nusikaltimų 22.7 nuošimčius padarė vaikai iki 18 metų amžiaus, kaip FBI praneša. Praeitais 1973 metais 1,566 sunkius nusikaltimus, kaip tai 12 žmogžudysčių, 43 išprievartavimų, 687 apipilėjimų ir kt. atliko vaikai jaunesni kaip 10 metų amžiaus.

"Jaunų vaikų virsta sunkiais kriminalistais kaip dar niekada iki šiol, pareiškė Los Angeles policijos kapitonas Clyde Cronkite. "Per praėjusius 10 metų paauklųjų kriminalas padaugėjo 68 nuošimčiais. Nustatyta, kad vaikai dėl savo piktadarysčių, net žmogžudysčių nerodo jokio "sąžinės graužimo", vaikai atlieka pikčiausius kriminališkus nusikaltimus daugiau kaip kada nors: jauniklių gaujos vagia šautuvus ir juos laiko "arsenaluose" tarpusaviams gaujų "karams", plėšikavimams ir žmogžudystėms, sako kap. Cronkite.

New Yorko policijos kap. Fr. Daly sako, kad vien New Yorke yra apie 270 paauklųjų gaujų su daugiau kaip 10,000 narių. "Gaujos yra problema "Chicagoje", sako policijos komandierius Harold Thomas. Senesnieji gaujų nariai pradeda jauniausius gaujų narius vaikus sūsti piktadarysčius, net žmogžudystėms atlikti, kadangi vaikai nėra baudžiami kalėjimu.

Labai vagia dviračius

Northwestern universiteto policija pareiškė, kad nutarta pagriežtinti kovą su dviračių vagystėmis. Moksleiviams į pamokas pradėjus savomis priemonėmis važinėti, dviračiai pastatomi lauke ir tai kaip magnetas pritraukia vagišius. Dviračių vagystė pelngva gaudyti, nes jie važiuodami iki 30 mylių p. v. greičiu naudoja bet kokius takus, ko policija automobiliuose negali padaryti, o pėsčiomis negali pasivyti.

Pavogė apie \$50,000 brangenybių ir pinigų

Revolveriu nešinas apie 25 metų amžiaus banditas apipilė

SVEIKINO BUČINSKIENĖ GIMTADIENIO PROGA

Ponia Helen Buchinskienė sulaukė 80 m. amžiaus. Ta proga jos dukterys — Honorė C. Buchinskaitė ir Joana Andriulienė su savo vyru Vyru surengė jai vestes Holiday Inn restorane. Vaisėse dalyvavo anūakai — Dalė Andriulytė — Wilcinski, Donna Helen Andriulytė, Robertas V. Andriulis, 90-metis giminalis George Chernak, sūnėnas Joseph Yusas iš Falls Church, Virginijos. Tarpe mieliausių asmenų buvo suakutinininkės Buchinskienės meiliausios — Dorothy ir Edvardas Demikiai, Agatha Halik, dr. Aldona Juška, Marija ir Viktoras Krauchunai, Irena ir Ben Norbutai, taip pat jų vaikai. Priėmimo dalyvavo ilgamečiai šeimos draugai, su kuriais kartu dirbo, veikė organizacijose. Iš jų susidarė įdomi draugystė, nors buvo kilmes bei amžiaus skirtumai. Visi turėjo vieną tikslą — pasveikinti ponią Buchinskienę gimimo dienoje ir jai palinkėti ilgiausių metų. Sveikintojas.

Ford City, prie 7601 S. Cicero ave., Coin & Stamps Co. krautuve, išsinešdamas už daugiau kaip \$50,000 numizmatikos retenybų — monetų, laikrodžių, ženklų ir t. p. ir paausuoję revoliuciją.

Krautuves pardavėjas Jim Hodson papasakojo policijai, kad banditas jam įteikęs grandines ir liepęs jomis surakinti savo rankas ir atsigulti ant grindų.

A. L. BENDRUOMENĖS PERORGANIZAVIMO PRINCIPAI

(Atkelta iš 4 psl.).

1. savo veiklon įtrauks daugiau krašto lietuvių ir savo sudėtyje turės kultūrinę darbą dirbančias organizacijas bei institucijas,
2. bus pastovesnė lietuvių kultūrinės veiklos derintoja ir vykdytoja,
3. išvengs pragaištingos rinkiminės propagandos ir viešos politinės grupės įsigalėjimo,
4. sugrąžins senąją išeiviją į bendrą lietuvių kultūrinę veiklą.

Domas Adomaitis
Dr. Vladas Simaitis
Jonas Svedas

TAISOME KLaida

Lapkričio 27 d. Naujienų žiniotėje, tipusioje 5 psl., priešpastutiniame paragafte pasakyta, kad Povilas Milasevičius buvo palaidotas šiaurinėje Čikagos dalyje, o ten turėjo būti "pašarvotas". Jis palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse, šalia buvusios savo žmonos Sofijos.

Susirinkimų PRANEŠIMAI

— Upytės Draugiškas klubas rengia šokių vakarą šeštadienį, lapkričio 30 d. Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Pradžia 7 val. vak. Nariai ir svečiai kviečiami atsilankyti į balių ir pasirokti prie George Joniko orkestro. Bus skanių gėrimų, valgių ir praleisite linksmai laiką su upytiečiais. Kviečia visus valdyba.

A. Kalys

— Venecuelos Lietuvių draugijos narių susirinkimas įvyks gruodžio 1 d. 2 val. popiet svetainės salėje, 4500 So. Talman Ave. Nariams dalyvavimas būtinas. Valdyba

— Upytės Klubas parngims įvyks lapkričio 30 dieną Hollywood svetainėje. Komistai: Mary Radziukėnas, Antoineta Kalys, ir Anna Cónux. Gros George Joniko orkestras. Bus visokių vaišių ir įvairumų. Apisilankę pas upytiečius, praleisite smagiai laiką. Laimingiesiems bus graži dovanų. Nepamirškite šio Upytės klubo pobūvio ir balius, kur linksmai praleisite, keletą valandų. K.

— Zerasikių Klubas susirinkimas įvyks gruodžio 1 d. 2 val. popiet Hollywood salėje. 2417 West 43rd St. Nariai malonėkite gaušis susirinkti. Bus svarbus susirinkimas po vasaros atostogų. Valdyba

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Kuomet teisieji valdo, žmonės džiaugiasi, gavus gi valdžią bedievams, žmonės vaitoja". — Pat. 29:2.

Iš tikrųjų dabar, šiame piktame pasaulyje, kolei šėtonas tebesistengia viešpatauti kaip šio pasaulio kunigaikštis, žmonės vargsta ir vaitoja. Dėl paveldėto nusilpėjimo, net ir geriausiai yra toli nuo pilno teisingumo. Dėl tos pačios prieštasties pasaulio valdytojuose pasirodo silpnybės ir trūkumai. Išsigelbėjimo viltis yra pažadėtoji Dievo karalystė, kurios krikščionys praše, sakdami: "Teatėninie tavo karalystė, teesie tavo valia, kaip danguje, taip ir žemėje". Tikėdamas į tos karalystės įkūrimą apaštalas sako, kad dabar "visi sutvėrimai iki šiol tebedūsiauja ir tebelaukia". Bet aciu Dievi, nebeto! tas laikas, kuriuo Viešpaties garbė pripildys visą žemę".

Mažą knygutę, pavadintą JEZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei parasytė tokio adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1416 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOwnhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKST. AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAJONAS VISTA
REpublic 7-3600 REpublic 7-3601

EUDEIKIS GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorius
Asistentas

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

Virgini 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET

Phone: YArds 7-1911

Dr. J. Genys išrinktas į Tautinių Grupių Komitetą

Dr. J. Genys, Lietuvos Respublikos Federacijos pirminkas, yra išrinktas į vyriausią Amerikos Respublikų Tautinių Grupių Vykdomąjį Komitetą (Executive Committee of the National Republican Nationalities Council). Organizacijai priklauso apie 1000 klubų.

Į Komitetą įeina tik aštuoni žmonės, įskaitant plačiai žinomus kongresmanus, Edward Derwinski ir William Sherle. S. m. lapkričio 25 d. įvyko šio komiteto posėdis Kongresmano Ed. Derwinskio įstoje, Washingtone.

Dr. J. Genys pareiškė padėką visiems rėmėjams Baltijos Kraštams palankias rezoliucijas, ir prisidėjusiems prie S. Kudirkos išlaisvinimo. Amerikos Respublikų Tautinių Grupės savo suvažiavimuose yra priėmusios net tris rezoliucijas, reikalaujančias, kad Amerikos vyriausybė būtų pastangas išlaisvinti Simą Kudirką. Taip pat šį klausimą kėlė Dr. Genys asmeniškai JAV Prezidentui R. Nixonui, laikydamiis Baltuosiuose Rūmuose 1971 m. rugsėjo 12 d., ir Viceprezidentui G. Fordui (dabar tarianiam JAV Prezidentui), š. m. gegužės mėn. 31 d. Daug pastangų išlaisvinti S. Kudirką yra dėję ir kiti komiteto nariai.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailiukų Chicagoje

NORMA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8459 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NORKIENĖ — VYTAUTAS ZUKAUSKAS

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patirtimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai, kėlimai.

V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtiną pareigą amžinam lietuviškos spaudos išlikimui skelbiamas Naujųjų platinimo vajas.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamas ir nesidėdamas į sandėrus su okupantais ar jų įgaliotniais.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras ištirtas ir remia visų lietuvių bendruomenės darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tiliąja lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visoms idėjomis, naudingos ir reikalingos, net būtinės. Ne veltui, gerose draugijose girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jai prenumeruoti.

Todėl Naujųjų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progą skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvius pasiekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbuose ne tik laikraščio, bet ir visos lietuviškos spaudos pavertimo Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuvių reikalo renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$24.00, pusel metų — \$13.00, trims mėn. — \$7.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$22.00, pusel metų — \$12.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$25.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

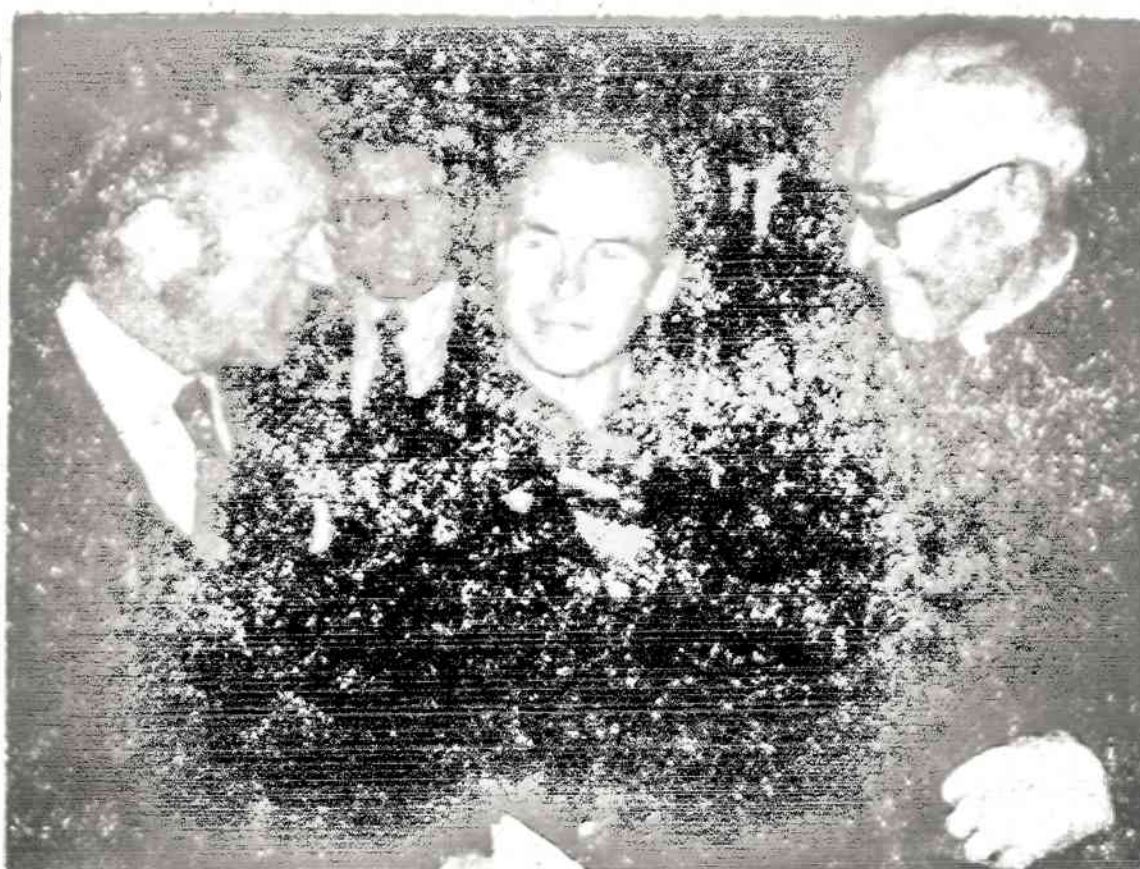
NAUJENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu dol. Naujųjų prenumeratui, Jubiliejinio vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDĖ IR VARDAS

ADRESAS

Simas Kudirka 1974 m. lapkričio 5 d. atvyko į Jungtines Amerikos Valstijas. New York, Kennedy aerodrome, išvyko nemažas lietuvių būrys. Čia yra jo pirmoji nuotrauka laisvajame pasaulyje: Simas stovi vidury tarp Vliko pirmininko dr. Kestutis Valiūnas ir Tautos Fondo pirmininko prel. Jono Balkūno. Nuotrauka Birutės Radzivanienės. Elta.

Savaitės dienomis kaina pasilieka ta pati — 15 centų. Pakelima daryti privertusios nepaprastai pakilusių popieriaus kainos, pavyzdžiui 1970 metų sausio 1 d. laikraščio popieriaus tona kaštavusi \$152, nuo ateinančių Naujųjų metų pakeliamas 60 nuosimėjimas.

Kitiems algas pakėlė, bet ir savęs neužmiršo

Cook apskritys tarybos nariai priėmė nutarimą, kuriuo stambiais priedais pakeliamos algos sau ir šešioms kitiems apskritys tarnautojams. Tuo nutarimu visiems 14 apskritys komisionieriams algos pakeliamos po \$5,000 metams — iki \$25,000 metinės algos, už nepilnas darbo valandas.

Apskritys tarybos pirmininkui George Dunne alga pakeliamas \$12,200, iki metinės algos \$42,200; apskritys šerifui Richard J. Elrod alga pakelta \$12,700 — iki \$42,200 metinės algos; apskritys išdėminkui Edward Rosewell pakelta \$15,000 iki \$40,000 metinės algos; apskritys asesorui Thomas Tully alga padidinta \$10,000 — iki pilnų \$40,000 metams; valst. gynėju Bernard Carey metinė alga nustatyta \$42,200, ir t. t.

Siųskime protestus dėl "skūros lupimo"

Illinois organizacijos ir pavieniai piliečiai turėtų siųsti protestus į Illinois Commerce komisiją, Springfield, Ill.

Elektros Co. iškėlė prašymą padidinti kainas už elektrą daugiau kaip 15 procentų. Jeigu ta komisija patvirtintų tą prašymą, tai kostiumieriai sumokėtų Edison Co. daugiau kaip 245,000,000 dol. per metus.

Turime pažymėti, kad Edison Co. jau yra gavusi šiais metais padidinimą kainų. Pasirodo, kad jau vieną cibulio sluoksnį nulupo, o dabar reikalauja antros cibulio skūros. Jeigu mes esame jų cibuliai, protestuokime masiškai.

Jeigu Edison Co. nori statyti industrinį namą, jie gali užtraukti morgiaus, kaip mes pirkdami namus darome.

Staciai juokinga, kad bilijoninė kompanija reikalauja iš savo kostiumierių sumokėti Edison Co. morgiaus.

Illinois Commerce Komisijai turėtų leisti pakelti kainas, arba sustabdyti. Skaitydami šį

Terry Lynne Meyer iš Admontono, Alberto buvo išrinkta 1975 metų "Miss Canada", nugalėdama virš 30 konkurentų.

pranešimą žinokite, kad čia yra politikos "mintys". Jeigu Illinois Commerce Com. sutiktų padidinti kainas, aš jums duodu pagaltoti ir paskaičiuoti, pvz., per 20 metų 245,000,000 dol. per metus tai sudarytų daug bilijonų dolerių pelno.

Pasinaudokite savo teise ir protestuokite.

1975 m. kovo mėn. bus vedami apklausinėjimai. Kurie protestuos, tie bus pakviesti apklausinėjimui. Šia proga turėtų visi pasinaudoti.

Adv. Charles P. Kal

Kun. Jackson ruošia demonstracijas Washingtonė

Juodžių baptistų kunigas Jesse Jackson, praėję sekmadienį susisaukęs "spaudos konferenciją", pranešė kad esanti Washingtonė organizuojama visa serija demonstracijų aplinkui Baltuosius Rūmus. Demonstracijos prasidėsiančios ateinančio sausio 15 dieną, kun. Martin Luther Kingo gimimo dieną, reikalaujant iš Fordo administracijos biudžeto, kad nebūtų bedarbės. Kun. Jackson, pasisakė raginas kunigus ir darbo unių vadus dalyvauti jo maršuose. Jackson yra steigėjas ir vadas juodžių organizacijos "Push".

TRUMPAI

— Petras K. Pleškevičius, Lietuvos kariuomenės kūrėjas, savanoris, 334 Emerald Ave. No. Hamilton, Ont., Canada, buvo susirgęs ir po sunkios operacijos gydyti ligoninėje. Dabar gydomi ir stiprėja namuose. Beartinančių švenčių proga jis siunčia gerus linkėjimus lietuviškos spaudos bendradarbiams ir jos rėmėjams, apgailestaudamas, kad negali jos paremti.

— Antanas P. Bitumskis, North Chicago, Ill., pratęsdamas prenumeratą, atsuntė du dol. už kalendorių. Naujųjų vadovybė nuoširdžiai dėkoja.

— III Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas bus sekančių metų pabaigoje. Atidarymas į stovyklą bus 1975 m. gruodžio 20—27 d. Argentinoje. Talentu vakaras gruodžio 28 d. Montevidėo mieste, Urugvajuje. Uždarymas ir studijų savaitė bus Sao Paulo mieste, Brazilijoje ir tęsis iki sausio 6 d. Ten sudarytas bendrasis ruošos komitetas. Washington mieste sudaryta informacijos tarnyba, kuriai vadovauja Romas Sakadolskis.

— Dr. K. Karnauskas išrinktas Lietuvos Veterinarijos Gydytojų D-jos pirmininku, dr. K. Latoža — vicepirminiu, dr. L. Kriaučiūnas — sekretoriumi, dr. A. Brizgys — ižd. Draugija mini 25 m. sukaktį ir ta proga ruošia banketą gruodžio 7 d. Jaunimo centre.

— Anna Rakauskienė iš Beverly Shores, Ind., ilgametė Naujųjų skaitytoja ir rėmėja,

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia
MODELS — FEMALE
Photographic modeling, fashion show modeling, convention modeling. Good personality required.
For appointment call PEOPLES UNLIMITED
9 A. M. — 5 P. M.
Monday Through Friday.
649-9712

REIKALINGA MOTERIS, KALBANTI LIETUVISKAI, gali būti vyresnio amžiaus, prižiūrėti ir drauge pabūti prie ligonės moters. Maistas ir kambarys, o taip pat atlyginimas pagal susitarimą. Skambinti RE 5-8625 arba 371-0621.

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

COOK
PART TIME
MORNING — EARLY AFTERNOON.
Cook for industrial cafeteria. Must be experienced. References required. Excellent salary and full benefits. PHOENIX CLOSURES, INC.
2444 W. 16 ST.
Tel. 226-1700
An equal opportunity employer

RENTING IN GENERAL

Nuomos
ISNUOMOJAMAS 3 KAMBARIŲ BUTAS Marquette Parke su baldais, šiluma ir elektra dirbančiam vyrui. Tel. 476-1974.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

PHOTO STUDIO — MARQUETTE PARK LITHUANIAN AREA
Established 30 years.
Large customer file, work in progress, accs./rec. Will sell under adjustable inventory.
Call eve. 312 — 445-0792.

atšventusi su artimaisiais. Padėkos dieną, išvyks žiemos metui į Miami Beach, Fla. Apsisot Norwyn viešbutyje. Su ja vyks čikagietė Veronika Vaidienė iš Beverly Hills apylinkės, turinti vasarnamį Rakauskienės kaimynystėje.

— Tautietis iš Brighton Parko apylinkės vėjus proga užsisakė Naujienas vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. Jis išreiškė savo nepasitenkinimą, kad Lietuvių Bendruomenė savo spaudos platinimo propagandiniame lapelyje, kuriame yra išvardinta Amerikos dauguma laikraščių, nėra įrašyta Naujųjų. Tokia diskriminacija yra netoleruotina. Tas tautietis yra aktyvus LB narys. Naujųjų vadovybė jam nuoširdžiai dėkoja už dėmesį ir už pareiškimą.

— Stasys Barvydas, Detroit, Mich., vėjus proga susipažino su Naujienomis ir jas užsisakė vieneriems metams. Naujasis mūsų skaitytojas p. S. Barvydas yra rimtas, tvarkingas ir nuoširdus lietuvis darbe ir draugystėje. Kadaise Vokietijoje, Sargybų kuopoje prie Amerikos armijos, jo gero būdo savybės bei elgsena buvo greitai pastebėtos ir jis eilinio sargybinių jis tapo viršila. Naujųjų vadovybė nuoširdžiai dėkoja jam už dėmesį, taip pat taria dėkui tiems asmenims, kurie savo draugus supažindina su Naujienomis ir padaro teigiamas įtakas.

— Monika Austinaite, Beverly Shores, Ind., Rogers aukšt. mokyklos mokinė, yra tarpe 5 geriausių mokyklos sportininkų: 2 mergaičių ir 3 berniukų. Ju nuotraukas su aprašymais įdėjo Michigan City laikraštis News-Dispatch. Iš individualių sporto šakų ji mėgsta golfą, o iš grupinių — tinklinį. Ji žaidžia apylinkės rinktinėje. Vasaros atostogų metu M. Austinaite padeda dirbti Naujųjų administracijoje.

— Spalvota Televizija lengviau nustatyti, kaip juoda-balta. Tokios yra pačios geriausios 1975 m. Sylvania televizijos. Kanalui pakeisti tereikia tik pakeisti kanalo numerį. Daugiau nieko. Jokių kitų nustatymų. Tos gerosios ir lengviausios nustatomos televizijos gaunamos pas Gradinską, 2512 W. 47th St. Tel.: FR 6-1998. Atid. 9—6; pirm. ir ketv. 12—9. Treč. užd. Lig Kalėdų atid. ir sekm. 12—4. (Pr.)

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENSINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS, 5 kamb., bungalov, 63 ir Whipple. Retas pirkinyb nebrangiai.
2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIS. Svarus, geras, teisinga kaina, Marquette Parke. Puiki proga lietuviui.
4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parke apyl. Naujas šildymas. Reikia sutvarkyti palikimą.
PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATALPOS. Gražus namas Marquette Parke centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

SIMAITIS REALTY
Tel. 436-7878
2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

HOT SPRINGS, ARKANSAS
LOYD REAL ESTATE

624 PARK AVE., 501 — 623-4446
Retirement Homes in the middle twenties and up. Views include mountains, valleys and lakes.
Some close to everything.

BY OWNER
Income property. 2 flat near 57th and Western. 6 rooms each. Garage. Mid. 20's. Tel. 279-9459.

ATIDARA APŽIŪRĖJIMUI
SEKMADIENI
NUO 1 IKI 4 VAL.
6831 So. ALBANY
4 miegamų mūro rezidencija. Platus lotas, įrengtas rūšys, baras, \$39,000. Arba skambinti BUDRAITIS (BUD'S REAL ESTATE)
254-5551

◆ Nepraileiskite retos progos išgirsti lapkričio 30 d. 8 val. vak. Čikagos Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje sol. Verikaitį ir Hamiltono mergaičių chorą Aidą. Koncertas rengiamas Balfo 30 metų sukakčiai paminėti.

Įėjimas į koncertą nuo 2 iki 6 dol. Į vakariene — auka 5 dol., studentams — 3 dol. (Pr.)

◆ Gausiai atsilankykime į Balfo 30 metų sukakties minėjimo koncertą, kuris įvyks 1974 m. lapkričio 30 d. 8:00 val. vak. Čikagos Marijos aukšt. mokykloje. Dainuos sol. V. Verikaitis ir jo vadovaujamas mergaičių choras Aidą.

Po koncerto Pakšto salėje susipažinimo vakariene ir šokiai. (Pr.)

◆ Kas žlugdė ir žlugdo lietuvių tautą. Tai naujai išėjusios A. D. Kizlio Kizlaičio 127 puslapių knygos pavadinimas. Jos kaina \$2.25. Autorius, recenzuodamas V. Zemačio vandenvardžių ir piliakalnių, gvilenda istorinius ir šių dienų lietuvių tautinės savižudybės aspektus. Nurodo būdus, kaip išlaisvinti iš užgožusios svetimųjų dvasinės vergijos ir medžiaginio išnaudojimo.

NAUJENOSE galima gauti tik po vieną knygos egzempliorių, atsintus nurodytai sumai čekį tokiu adresu: NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapoli
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGINYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

KAI NORITE SEDEVŲ

2 BUTŲ 18 METŲ MŪRAS, tviska iš lauko ir viduri. Arti Maria High, \$34,000.

3 BUTŲ OCTAGON originalas, modernus viduri, 3 auto mūro garažas, gražiam Marquette Parke, \$46,500.

2 BUTŲ MŪRAS, nauji 2 gazu šildymai, garažas. Arti mūsų. Laisvas už \$32,000.

2 BUTŲ MŪRAS, 2 x 5, atskiri šildymai. Prie parko. \$26,000.

10 BUTŲ MŪRAS, naujas gazu šildymas, alumi. langai, 60 pėdų lotas, 2 auto mūro garažas, virš \$17,000 pajamų. Arti mūsų. \$77,000.

MEDINIS APKALTAS 2 butų ūvarus namas, naujas gazu šildymas, 55 pėdų lotas, garažas. Marquette Parke, \$18,500.

3 BUTŲ MŪRAS ir 2 auto garažas. Arti vienuolyno, \$30,000.

4 1/2 KAMBARIŲ 16 m. mūras ir garažas. Našė atiduoda už \$15,000.

2 BUTŲ MŪRAS ir 3 kambariai, bemantė, garažas, arti mūsų ofiso. \$28,500.

5 KAMBARIŲ CAPE COD, Alum. langai, karpetai. Sausas beismantas, 50' lotas, 2 auto garažas. Turim rakta. Arti mūsų. \$22,000.

VALDIS REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

RITTI NUOMAVIMAS IVATROS DRAUDIMAI NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irenų mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

DĖMESIO
62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$112 metams automobilio Liability apdraudimas.

Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

M. A. SIMKUS
Real Estate, Notary Public,
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių išskirtimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbaciauskas, sav.